

DIRVA

Nr. 20

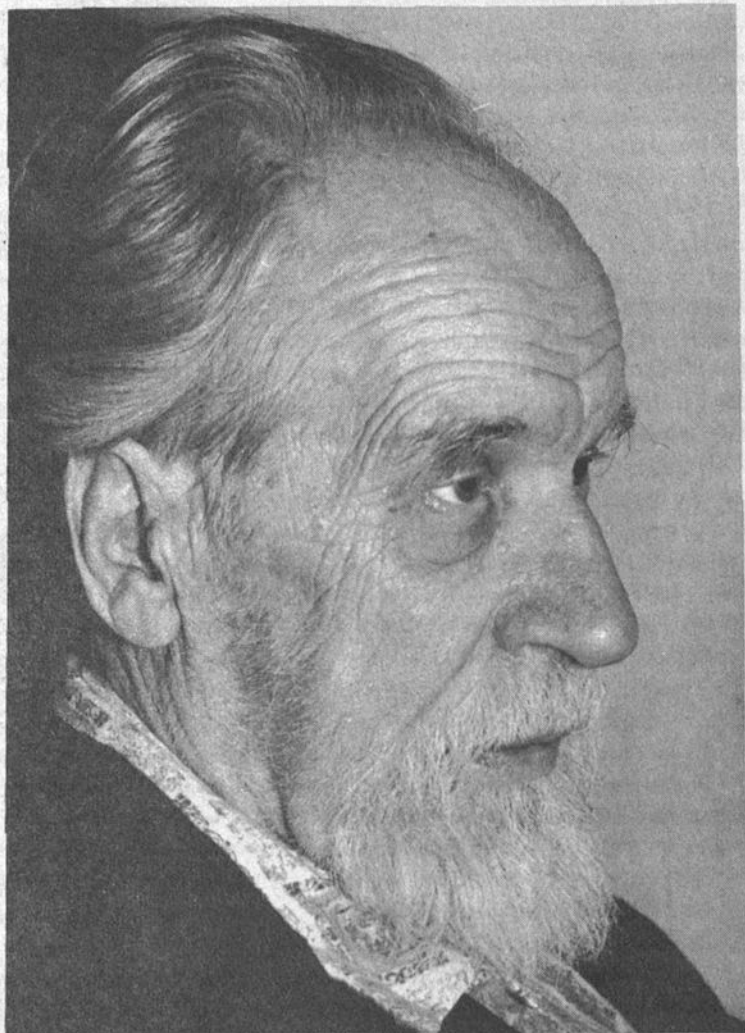
Vasaris-February 16, 1962

Cleveland, Ohio

SVEIKI ir vėl sulaukę Lietuvos Nepriklausomybės Dienos, visi mūsų tautos laisvės ir nepriklausomybės idėjos kėlėjai, rėmėjai ir gynėjai! Pagarbiai minėdami kovotojus, vardan tos idėjos atidavusius jokia kaina neišmatuojamų aukų, ir sveikindami vieni kitus, kaip nebaigtos — taigi ir nepralaimėtos — kovos ne tik liudytojus, bet ir dalyvius, kelkime, tautiečiai, ir savo pasiaukojimą dar tvirčiau ir dar geriau įgyvendinti Lietuvos nepriklausomybės idėjai. Tam naujinkim apsisprendimą sukaupti dar daugiau kantrybės ir ištvermės ir didinkim užsimojimą dar tvirčiau reikėtis budriu, gudriu, bet ir taupiu bei apdairiu, į tikroviškai apvarstytą padėties įvertinimą teatremtu veiklumu.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKA

LAISVAJAME PASAULY GYVENĄ VASARIO 16 AKTO SIGNATARAI

1918 metais vasario 16 d. Lietuvos Taryba Vilniuje pasirašė nutarimą, kuris žinomas kaip Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo aktas.

Taryba nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes pareikšdama, kad Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamasi pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu 1917 m. rugsėjo 18 - 23 d., skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatus sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Šį nutarimą pasirašė 20 Tarybos narių: J. Basanavičius, S. Banaitis, M. Biržiška, K. Bizauskas, P. Dovydaitis, S. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, V. Mironas, S. Narutavičius, A. Petrulis, K. Šaulys, J. Šernas, A. Smetona, S. Smilgevičius, J. Staugaitis, A. Stulginskis, J. Vailokaitis ir J. Vileišis.

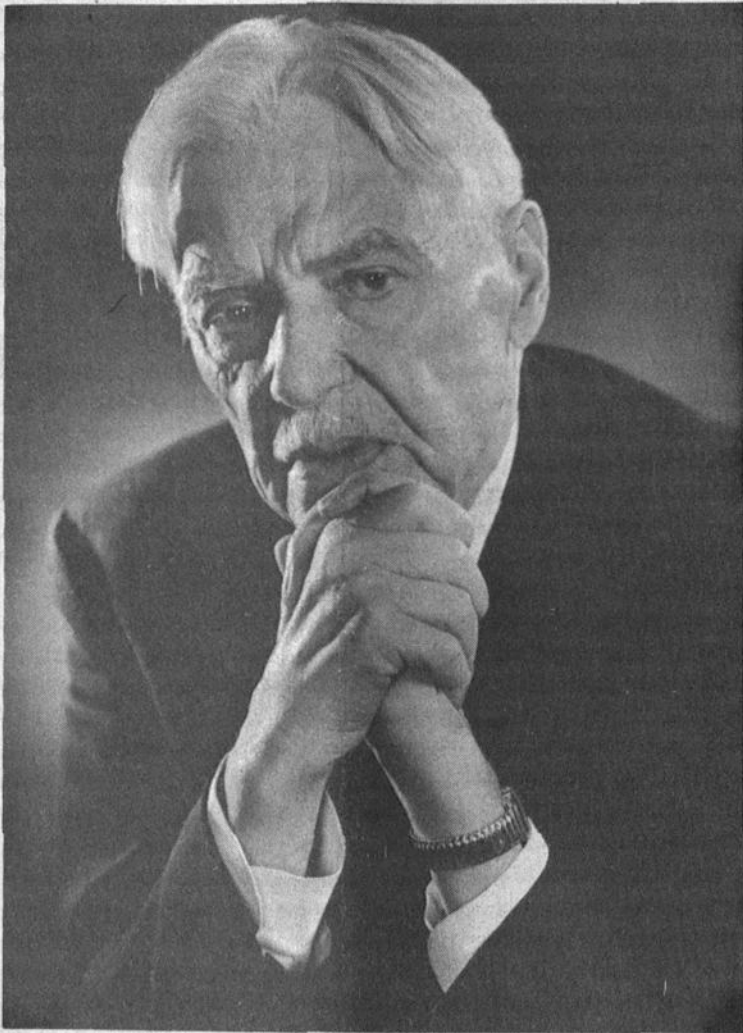
Minint 44 metų Lietuvos Nepriklausomybės akto pasirašymą, laisvajame pasaulyje, pasitraukę nuo komunistų persekiojimų, gyvena dar trys šio akto signatarai: prof. Mykolas Biržiška ir prof. Steponas Kairys Amerikoje ir prelatas Kazimieras Šaulys Šveicarijoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

• Sovietai per savaitę keturius kartus trugdė vakariečių lėktuvams naudotis oro koridoriais į Berlyną. Vakarių lėktuvai nepaisė tų trugdyimų, ir nustatytu aukščių skrido, nors juos persekiojo MIGai. Dėl tokio sovietų sauvaliavimo JAV, Prancūzijos ir Didž. Britanijos pasiuntiniai Maskvoje įteikė protestus.

• Kuba nelaukė oficialaus išmetimo iš Amerikos Valstybių Organizacijos ir vasario 14 d., vykstant tarybos posėdžiui, jos atstovas Carlos M. Lechuga, negavęs balso pradėjo kalbėti ir pareiškė protestą ir pasitraukimą. Toks pareiškimas niekam įspūdžio jau nepadarė, nes jo buvo laukiama.

• Maskva visais kanalais pradėjo propagandą, kad visi didieji turi susirinkti į Ženevos susiginimą vimo konferenciją, nors gerai žino, kad ji tebėra neparuošta. Bet Maskvai svarbi tik jos pačios užimta pozicija.

PIETŲ AMERIKA REVOLIUCIJOS IŠVAKARĖSE

Dirvos korespondento Brazilijoje pranešimas

Pietų Amerikos gyventojai savo kraštui yra davę "Continente del Palabra" vardą. Išverstai reikštų tuščių žodžių arba ilgų kalbų kontinentas. Visos problemos, ekonominės ar socialinės, būna ilgai diskutuojamos, bet labai retai kada imamas tuos žodžius praktikoje įgyvendinti, -- tokia yra nuomonė politinių stebėtojų šiame žemės pusrutulyje.

Ir tačiau nuo Buenos Aires iki Caracas finansinė infliacija labiau gresia, naujai gimusiems tebegresia baudžiava ir "Darbo partija" kas valanda mato savo augančią įtaką. Maskva būtų akla, jei neišnaudotų tokios puikios progos.

Pietų Amerikoje pramonės darbininkai dar nesudaro plačias masas. Tačiau jokiam kitame kontinente komunistų propaganda neturi tokio didelio pasisekimo, kaip čia.

Svarbiausia priežastis marksizmo plėtimosi yra feodalinė sistema, kuria remiasi žemės ūkis. Visos žemės yra didžiųjų žemvaldžių rankose, tuo tarpu žemės ūkio darbininkai turi gyventi nižerijoje. 1850 metų negrai vergai nenorėtų keistis savo padėtimi su tais pietų ameri-

kiečiais, kurie dabar gyvena iš žemės ūkio darbų.

Vienas vokiečių specialistas, išvažinęs visą Pietų Ameriką, nustebęs rašo, kaip žemės ūkio darbininkai dar neperpiovėgerkles tiems, kurie juos išnaudoja. Bet jis pastebi, kad jie laukia tos dienos, kada galės tai padaryti.

Šiuo metu dar stengiamasi užslopinti revoliucinius jausmus, bet tai galės tęstis tik keletą metų ir nepatenkintųjų režimu, badaujančių ir kenčiančių jausmai neišlaikys ir sprogs.

Šiandien nuotais Pietų Amerikoje primena tas, kurios Brazilijoje buvo panaikinant vergiją. Tada apie princesę Izabelę užsimezgė sąjūdis, kad vergija būtų panaikinta. Didieji žemvaldžiai, keršydami, privertė Izabelės tėvą atsisakyti nuo sosto, bet panaikinimas vergijos pasiūlyto galiojimo įstatymas. Nuo 1889 metų Brazilija šventė 72 kartus vergiją turėtų būti panaikinta ne vien įstatymiškai, bet ir praktikoje. Nuo to laiko kai Pietų Amerikos valstybės išsilaisvinimo iš ispanų ir portugalų dominavimo, jos nesudėdėtinai gyvenimą ir ne vyriausybės, o didieji žem-

valdžiai diriguoja politikai.

Argentinos, Bolivijos ir Čilės vyriausybės turi paskubėti, jei nenori, kad būtų nušluotos komunistų bangos, sako užsienio stebėtojai, gerai pažįstamų kraštų socialinį gyvenimą.

Didžioji dalis Pietų Amerikos žemės ūkio darbininkų negauna kasdien iki soties pavalgų. Jie gyvena primityviose patalpose ir jie blogiau aprūpinti darbo įrankiais, negu jų broliai, dirbantieji parmonėje. Daugelyje atvejų jie net nepažįsta šeimininko, jo niekad nėra matę. Mat, didieji žemvaldžiai, kurie turi didžiausius plotus dirbamos žemės, gyvena Floridą ar Europoje, ir žarsto pinigus pilnomis rankomis. Milijonai pinigų guli jų einamose sąskaitose Šveicarijoje. Visa tai silpnina krašto finansinę padėtį, kuri nuolat apiplessiama.

Brazilijos prezidentas Goulart pasiūlė priimti įstatymą, kad būtų uždrausta, virš tam tikros normos, išvežti pinigus į užsienį, kad ten galima būtų vesti "dolce vita" (malonų gyvenimą). Gal būtų, dėl šio projekto nebus pasitenkinta vien diskusijomis, bet jis bus įgyvendintas.

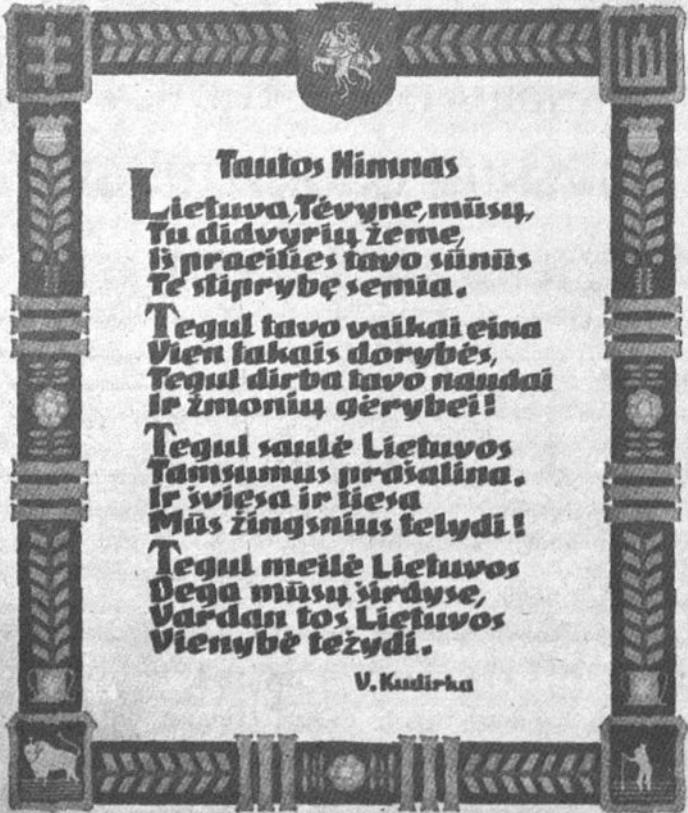
Didieji turtuoliai nesupranta,

kad savo užsispyrimu ir aklumu, atidaro komunistui kelią ir patys žus, nebent spės pabėgti į užsienį ir gyventi iš kapitalo, padėto užsienio bankuose. Marksizmas čia plečiasi, kaip sausoje prerijoje gaisras, ypač tarp žemės ūkio darbininkų. Liberalinė spauda kreipėsi į Bažnyčią, kad ji nuramintų žmones ir kvieštų laukti ir kentėti. Vyskupati nori apmąstyti, bet reikalauja reformų.

Tuo tarpu miestų darbininkai dėl revoliucijos dar laikosi rezervuotai. Jie nėra taip blogai aprūpinti, kaip galvojama užsienyje, ir jų padėtis yra daug geresnė už žemės ūkio darbininkų padėtį. Bet kiek laiko tas tęsis, kol komunizmas į savo pusę patrauks ir pramonės darbininkus.

Užsienio stebėtojai, gyveną Rio de Janeiro ir Sao Paulo įsitikinę, kad žemvaldžiai ir turtuolių klasė, dominuoją politikoje, neturi jokio noro laisvai bendradarbiauti ir įgyvendinti ekonominį progresą bei praktikuoti teisingumą. Štai neseniai Panama provincijoje, kariuomenės pagalba, buvo išvaryti ūkininkai iš ūkių, kuriuos dirbo 30 metų, nes pagal Brazilijos įstatymą, jie galėjo tapti savininkais. Ūkiai buvo gražinti savininkui, kuris gyvena... Rivorioje.

Šitoks savininkų užsispyrimas atidaro kelią Pietų Amerikos komunistui -- "fidelizmui".

• De Gaulle ir K. Adenaueris susitiko pasitarimams Vokietijos garsioje vasarvietėje Baden-Baden. Jų pasitarimų tikslas aptarti Vakarų Europos greitesnį jungimą į sąjungą ir suvienodinti nuomones pagrindiniais klausimais.

• JAV pasiuntinys Konge karinis patarėjas pulk. lt. H. D. Stogner buvo nušautas Leopoldvilėje savo bute per langą, kada jis gulėdamas lovoje skaitė. Kadangi po nušovimo jokio apiplėšimo nepadaryta, tai manoma, kad tai padaryta tik politiniais tikslais.

• JAV pasiuntinys statomus rūmus Meksikoje apnaikino gaisras, kilęs greičiausia iš Castro šalininkų malonės.

Mizerijoje tik tokie augalai dygsta...

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą...

Ką Chamberlainas pažadėjo, Hitleriui jau buvo mažai... (29)

Pradėdami hitlerinių įvykių naują epizodą, priminsime keletą faktų, kurie atidarė kelią į Muncheną:

* Prancūzija, pagal susitarimą su Čekoslovakija, buvo pasižadėjusi eiti į pagalbą, jei ji bus užpuolta.

* Čekoslovakijos valstybė, įsteigta 1918 metais, buvusiose Habsburgo imperijos žemėse, susidėjo iš 10 milijonų įvairių tautų: slovakų, rutenų, vengrų ir 3,250 sudėtų vokiečių.

* Kai Hitleris ir naciai paėmė Vokietijoje valdžią, nacionalsocializmo idėjos įsifiltravo į sudėtų vokiečius, buvo įsteig-

ta sudėtų vokiečių partija, kuri gaudavo įsakymus iš Berlyno.

* Vokiečių mažumos padėtis Čekoslovakijoje Hitleriui davė pretekstą realizuoti ekspansiją į Rytus. Pagal savo prastą agresijos techniką, Hitleris atmetė hipotezę staigaus puolimo be priežasties. Pirmą reikėjo surasti pateisinimo priežastį.

Gen. Keitelio plane, kurį jis 1938 m. gegužės 20 d. paruošė Hitlerio įsakymu, buvo sakoma:

"Pageidautina, kad kariniai veiksmai prasidėtų žaibo puolimu, išprovokuoti incidento, kuris sudarys nedovanotiną provoka-

Chamberlainas, nusiėmęs skrybėlę, padovanojo Hitleriui Čekoslovakiją...

ciją Vokietijos atžvilgiu ir duos moralinį pateisinimą imtis karinių priemonių."

Bet užaliarmuota vokiečių kariuomenės judėjimu pasienyje, Čekoslovakija tą patį dieną pasiskelbė dalinę mobilizaciją.

Prancūzija ir Anglija pranešė Berlynui, kad agresija prieš Čekoslovakiją sukelsianti Europoje karą.

Apkaltintas iš anksto besiruošias papildyti agresijos veiksmą, kurį jis tikrai ruošėsi padaryti, Hitleris įsiuto. Bet nugalėjęs savo savimeilę, jis gegužės 23 d. atsakė, kad neturįs jokių agresyvių siekimų prieš Čekoslovakiją ir kad gandai apie tariamą vokiečių kariuomenės koncentravimą pasienyje, esą iš piršto išlaužti.

Prahoje, Londone, Paryžiuje ir Maskvoje diplomatai atsiduso įsitikinę, kad Hitleris gavo pamoką ir dabar laikysis ramiai, nebandys kartoti panašaus smū-

buvo palanki šiam sprendimui, bet prieš tai reikėjo gauti dar Prancūzijos pritarimą.

Rugsėjo 12 d. Hitleris Nuremberge pasakė smarkią kalbą, reikalaujant, kad Čekoslovakijos vyriausybė pasirodytų teisi sudėtų vokiečių atžvilgiu. Priešingai, Vokietija žinos kas jai lieka daryti.

Kitą dieną, rugsėjo 13 d., Prancūzijos vyriausybė, pirmininkaujama Edouard Daladier, posėdžiavo visą dieną, nes ministrai nesutarė ar jie turėjo ar ne pildyti Čekoslovakijai duotą pasižadėjimą, jei vokiečiai užpuolė.

Anglijos ambasadorius Paryžiuje, kuris buvo nuvykęs į o-

sudetuose ir tai artimu laiku. Negali būti kalbos apie autonomijos suteikimą sudėtų vokiečiams, bet tik prijungimas šitos srities prie Vokietijos. Chamberlainas tam asmeniškai pritarė. Šiuo metu jis tariasi su savo vyriausybės nariais ir susirišęs su Paryžiumi. Artimoje ateityje numatoma naujas pasitarimas tarp Fuehrerio ir Chamberlaino.

Prancūzijos ministeris pirmininkas Daladier ir jo užsienių reikalų ministeris Georges Bonnet rugsėjo 18 atvyko į Londoną tartis su anglų vyriausybe. Anglai ir prancūzai greit sutarė dėl pasiūlymų, kuriuos čekai turėsia priimti.

Visa sudėtų teritorija, kurioje vokiečių esama daugiau 50%, turi būti grąžinta Vokietijai, kad užtikrintų taiką ir saugumą Čekoslovakijos labui. Mainais Anglija ir Prancūzija žadėjo tarptautinę garantiją naujoms Čekoslovakijos sienoms, jei prieš jas būtų papildyta agresija.

"Šita garantija pakeis savitarpio pagalbos susitarimus, kuriuos Čekoslovakija yra pasirašiusi su Prancūzija ir Sovietų Sąjunga."

Tai buvo durys prancūzų patogumui, kurios leido išsisukti iš padarytų įsipareigojimų. Čekoslovakai buvo įspėti, jei priešinsis, tai neturi pasikliauti pagalba nei iš Anglijos nei iš Prancūzijos pusės ir turės vieni kovoti prieš vokiečius. Prezidentas Beneš suprato, kad tariamieji draugai jį apleids.

Ir Sovietų Sąjunga? Užsienių reikalų komisaras Litvinov Ženevoje rugsėjo 21 d. pasakė kalbą, kurioj pakartojo, kad sovietai gerbs sutartį su Čekoslovakija. Beneš iškvietė sovietų ambasadorių į Prahą. Tas patvirtino. Bet nelaimingieji čekai sužinojo, kad Sovietų Sąjunga, pagal sutartį, priversta eiti į pagalbą tik tada, jei Prancūzija pagalbės, kitu atveju Maskva nejudės. Tuo tarpu Prancūzija jau atsakė duoti pagalbą. Tad buvo aišku, kad Čekoslovakai palikti vieni.

Vėlai vakare rugsėjo 21 d. Čekoslovakijos vyriausybė kapituliavo ir sutiko priimti anglų -- prancūzų planą.

Rugsėjo 22 d. Chamberlainas ir Hitleris iš naujo susitiko Godesberge. Chamberlainas davė Hitleriui viską, ko šis prašė pirmame susitikime.

--Ar aš turiu suprasti, kad anglų, prancūzų ir Čekoslovakų vyriausybės sutinka, kad sudetai būtų atiduoti Vokietijai? --paklausė Hitleris.

--Taip, -- atsakė šypsodamas Chamberlainas.

--Aš labai apgailestauju, -- atsakė Hitleris, -- bet po paskutiniųjų dienų įvykių, pasiūly-

mas, kurį dabar darote, pasidaro nenaudingas.

Chamberlainas pašoko. Jis paraudonavo iš pykčio.

Hitleris dabar reikalavo, kad sudėtų teritorija būtų tuojau pat Vokietijos okupuota. Problema turinti būti galutinai išspręsta iki spalio 1 d. vėliausiai. Ir jis išdėstė savo reikalavimus memorandumo formoje. Čekoslovakai turi pradėti teritorijos evakuaciją rugsėjo 26 d. ryte ir baigti 28.

Hitlerio tikslas, kurio nežinojo Chamberlainas, bet Vokietijos diktatoriaus buvo išdėstytas štabo plane gegužės mėn., buvo parodyti vakarų valstybių silpnumą. Tam karinė okupacija buvo būtina.

Pasitarimai tesėsi iki vėlybos nakties. Pagaliau Hitleris padarė "nusileidimą": "Aš esu pasirošęs nustatyti vieną evakuacijos datą: spalio 1 d."

Taip sakdamas, jis pasiėmė pieštuką ir pats pataisė memorandumo datą.

Vos grįžęs į Londoną, Chamberlainas sušaukė ministrų kabinetą ir stengėsi įtikinti priimti naujus Hitlerio reikalavimus. Bet šį kartą jis atsirėmė į nelauktą pasipriešinimą. Duff Cooper, pirmasis ministras, tam griežtai pasipriešino. Chamberlainui nepavyko gauti ministrų pritarimo. Nepavyko jam įtikinti ir prancūzų vyriausybės, kuri tą patį dieną paskelbė dalinę mobilizaciją. Čekoslovakijos vyriausybė formaliai atmetė Godesbergo pasiūlymus.

Kada vertėjas Dr. Schmidt pradėjo versti Chamberlaino laišką, kuriame jis informavo Hitlerį apie sunkumus, šis suriko: "Nėra reikalo tęsti derybas, tas nieko neduos!" -- ir išbėgo pro duris.

Hitleris rėkė koliodamas visus, ką tik sutiko pakelti, kad vakariečiai su vokiečiais elgiais kaip su negrais, ir kad jis spalio 1 d. padarysias su Čekoslovakija tai, kas jam patiks. Jei Anglija ir Prancūzija pasiryžsios kariauti, tegu, jos laisvos tai daryti.

Kitą dieną jis pasidarė ramėnis. Praha ėmėsi paskutinių mobilizacijos priemonių, po ginklu pašaukdama milijoną vyrų. Jos armija dabar buvo iš 800,000 vyrų gerai apmokytų ir ginkluotų. Tuo tarpu vokiečiai turėjo tiek kareivių abiem frontams. Paryžius irgi greit mobilizavosi.

Nežinoma, ar Hitleris tą dieną žinojo, kad tą vakarą bus duotas anglų laivynui mobilizacijos įsakymas.

Kitame numeryje: KARAS UŽ 24 VALANDŲ...

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

MAYOR

FRANK P.
CELESTE
CANDIDATE FOR
OHIO ATTORNEY GENERAL

Democratic Primary May 8, 1962

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JUDGE

Bernard J. Conway

MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JACK KLUM REALTY CO

259 East 156 Street

IV 1-2901

gio, koks jam pasisekė su Austrija.

Bet gegužės 28 d. sušaukęs pas save bendradarbius, Hitleris pareiškė:

"Čekoslovakija bus išbraukta iš žemėlapių, tai mano griežtas noras". Ir gen. Keitelio pataisytas planas ir gegužės 30 d. Hitlerio pasirašytas, tokiais žodžiais prasidėjo:

"Aš priėmiau neatšaukiamą nutarimą artimoje ateityje kariniais veiksmais sutraiškinti Čekoslovakiją."

Priede buvo nurodoma: "Šio plano vykdymas turi būti paruoštas vėliausiai 1938 m. spalio 1 d."

Suprasdamas, kad Hitleris imasi rizikos stoti konfliktan su Prancūzija, Anglija ir Sovietų Sąjunga, vyriausiojo štabo viršininkas gen. Ludwig Beck, pareiškė pasipriešinimą atsistatydindamas iš pareigų. Bet generolai, kurie buvo jo nuomonės, nė vienas nepasiekė pavyzdžio.

Rugsėjo 5 d. Čekoslovakijos prezidentas Eduard Beneš, padarė lemiamą nutarimą, kad išgelbėjus taiką. Jis iškvietė sudėtų vokiečių vadus ir paprašė patiekti raštiškai jų reikalavimus. Kokios jos bebūtų, jis sutiko patenkinti.

To kaip tik ir nenorėjo sudėtų vokiečių politikai ir jų šeiminninkas Berlyne. Pagal gautas iš Vokietijos instrukcijas, sudėtų vokiečių vadas nutraukė derybas su Čekoslovakų vyriausybe ir pasiskelbė, kad vienintelis kelias susitarti, tai sudėtų prijungimas prie Vokietijos.

Anglijos vyriausybė, pirmininkaujama Neville Chamberlaino,

Mussolini, Hitleris ir Ribbentropas vieno pasitarimo metu.

pėrą, vakare skubiai buvo iškviestas pas Daladier paprašytas perduoti Chamberlainui pageidavimą, kad su Hitleriu kuo greičiau susitartų ir kiek galima geresnėmis sąlygomis.

Tą pačią dieną Chamberlainas Hitleriui pasiuntė pranešimą:

"...aš siūlau atvykti pas Jus tuojau pat, kad radus taikingą sprendimą. Aš pasiruošęs vykti rytoj."

Kada Hitleris perskaitė šį pranešimą, jis sušuko:

--Ich bin von Himmel gefallen! (Aš krentu iš dangaus).

Hitleris buvo nustebintas.

Pasimatymas su Chamberlainu įvyko 1938 m. rugsėjo 15 d. Berchtesgane. Kitą dieną Reicho užsienių reikalų ministeris savo ambasadoriams išsiuntinėjo slapta pranešimą: "Fuehreris pasakė vakar Chamberlainui, kad jis pasiryžęs galutinai padaryti galą vienu ar kitu būdu, neleistinai padėčiai, kuri viešpatauja

BEST WISHES
To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

ANGELO G.
GAGLIARDO

CHIEF PROBATION OFFICER
FOR CLEVELAND MUNICIPAL
COURT, FOR THE PAST 10 YEARS

CANDIDATE FOR THE NEW
JUVENILE COURT JUDGE

THE TERM BEGINS JAN. 1, 1963

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiurberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief:
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Eis metai, grius režimai ir laisvė laimės...

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktas, pasirašytas 1918 m. vasario 16 d., buvo ilgos ir sunkios kovos vaisius. Jį pasirašė dvidešimt vyrų, ėjusių kietą gyvenimo ir laisvės kovos kelią. Ir jie, pasirašydami, gerai žinojo, kad laisvė tuo dar nėra laimėta. Žinojo, kad jai iškovoti reikės visos tautos didelių pastangų. Žinojo, kad nebus apsieita ir be kraujo aukos.

Žiūrint atgal, į anų metų įvykius ir lietuvių tautos pastangas, reikia pripažinti, kad laikai buvo sunkūs. Besibaigiančio pasaulinio karo raizginys buvo toks painus, kad niekas negalėjo pramatyti, kas atsitiks su abiem didžiaisiais priešais — Rusija ir Vokietija. Ir tik abiem nusilpus, abiem degant revoliuciniuose gaisruose, susidarė sąlygos prasimušti į laisvės kelią. Bet ir čia, kaip dažnai tokiais atvejais būna, neapsieita ir be kaimyno peilio į pašonę, kurį atliko, kaip vėliau patys lenkai rašė, "iš meilės sąjungai ir brangiai Lietuvai".

Tas Lietuvos laisvės dvidešimtmetis, praėjęs po Nepriklausomybės paskelbimo iki įvykdyto sovietinio Maskvos pavergimo, lietuvių tautos tolimesniam likimui, labai daug davė. Buvo išauginta ir išmokslinta tūkstančiai naujų jėgų, kurios ir dabar, naujoms ir sunkioms sūtemoms atėjus, padeda tautinę gyvybę išlaikyti.

Tos naujai išaugintos jėgos daugelyje sričių pravėrė tokius tautinio išsilaikymo šaltinius, kurių versmės jau niekas nepanaikins. Eis metai, kursis ir grius sąjungos, durtuvais paramstyti režimai ne amžinai triumfuos. Lietuviai tremtiniai eis į rytus ir vakarus. Nelaiku susipils tūkstančiai kankinių kapų. Nebus prie jų kryžių ir gal nebus kam ten gėlių padėti. Bet jie savo tautai visad bus laisvo gyvenimo versmė ir stiprybė.

Kankinių kapai visais amžiais buvo vergijos pančius traukianti ir režimus verčianti jėga. Bus ir šiuo atveju ji tokia pat, nors kas gali suskaičiuoti, kiek mums dar teks svetimų kelių išvaikščioti, ties didžiosiomis kryžkelėmis mąstyti, pralaimėjimų patyrus graužtis.

Juk ir aną kartą, kada jau antras vergijos šimtmetis ėjo, buvo tiek daug sunkių dienų, kad atrodė, jog tauta nebeprisikels savam gyvenimui. Bet tie laisvės šaltiniai vistiek neišseko. Neišseks ir dabar, nors ir pančiai kiek čiau kalami, ir naikino metodai pavojingesni.

Nepriklausomybės šventė yra mūsų gilesnis žvilgsnis į praeitį ir ateitį. Iš praeities, kaip himno žodžiai moko, turime stiprybės pasisemti. Bet tas pat himnas mus moko, kad į ateitį šviesa ir tiesa mūsų žingsnius turi lydėti.

Šis amžius, kuris dabar jau vadinamas atomo, raketų ir tolimų erdvių užkariavimo amžiumi, ypač pasižymi tokios naujos šviesos atradimais. Ir mums jos reikia daugiausiai pasisavinti, pačiais šviesiausiais žmonėmis augti ir būti. O iš savo tautos istorijos išmokyti drąsos ir kantrybės, ir visa tai sujungę, galime daugiausia ir savo tautai patarnauti.

Šis amžius, greičiausia, bus ir kolonialinės politikos sunaikinimo amžiumi. Jei šiandien kolonialinė politika baigiama naikinti Afrikoje, tai ji vieną dieną turės atsisukti ir į visą Aziją ir senąją Europą. O tada ir rusiškasis komunizmas, padėjęs Maskvai sukurti naują ir piktą imperiją, bus sudaužytas.

Edami kelių į laisvę mes turėsime dar daug ko patirti. Bet žinojimas, kad be kiekvieno iš mūsų aukos, tas kelias bus sunkesnis ir ilgesnis, mums duos jėgų daugiau ryžtis ir kantriau to didžiojo tikslo siekti. **B. G.**

NEBUVO IR JIE GERESNI

Dirvos 14-tam numeryje (1962 m. vasario 2 d.) skyriuje "Šiandien ir Rytoj", perskaičius straipsnį "Žodžiai ir veiksmai užsienio politikoje" noriu pareikšti ir savo nuomonę. Deja patinka kam ar ne, bet respublikonai, kurie šiuo metu būdami opozicijoje, ir turėdami didesnę dalį spaudos respublikonų leidėjų rankose, kritikuoja demokratų už tokius darbus, kuriais ir patys nesirūpino. Juk užsienio politikoje nėra kiek negeriau, jei ne blogiau tvarkėsi.

Respublikonai, būdami valdžioje nuo 1953 iki 1961 metų, Lietuvos ir kitų pavergtų tautų laisvinimą įtraukė į savo darbų

programą tik žodžiais.

Sukilimai įvyko: Lenkijoje, Rytų Vokietijoje (1953), Vengrijoje (1956). Ir niekas tiems kraštams nepadėjo. 1959 metais sausio 11 d. Castro užsidėjo laurus Kuba. Chruščiovas buvo pakviestas apsilankyti Amerikon ir lankėsi nuo New Yorko iki San Francisco. Įvyko garsusis Camp David pasikalbėjimas. Pasirodė su diskusijomis televizijoje, o taip pat kalbėjo į amerikiečius apie "raudonąjį rojų" Sovietų Sąjungoje.

Taip pat buvęs prezidentas D. Eisenhower buvo pakviestas apsilankyti Sovietų Sąjungoje, kvietimą priėmė ir ruošėsi ten vykti, tik nelemtas U. S. lėktuvo įvykis planus sumaišė, nes sovietai tą prezidento kvietimą atšaukė.

Ir respublikonai ir demokratai užsienio politikoje yra vieni (abiejoms partijoms pirmiausia rūpi neįvesti Amerikos į karą. Tas vienas kitų kritikavimas yra tik tarpusavio tų partijų politinis žaidimas. Visas skirtumas tarp tų dviejų partijų, tai tik vidaus politika. Respublikonai

Massachusetts valstijos gubernatorius S. Volpe Bostone, dalyvaujant lietuvių delegacijai, pasirašo Lietuvos Dienos paskelbimo aktą. Nuotraukoje iš kairės stovi: adv. J. Grigalius, inž. E. Cibas, O. Ivaškienė, S. Jakutis, V. Bajerčius, adv. A. Young, A. Andriulionis ir P. Brazaitis, Nepriklausomybės šventės minėjimas Bostone įvyks vasario 18 d. 2 val. p.p. Thomas Park gimnazijos salėje. Programą išpildys parapijos choras, vadovaujamas J. Kačinsko, O. Ivaškienės tautinių šokių grupė ir kanklininkai vadov. G. Vaičiūčio. Pagrindinę kalbą pasakys kun. Paulauskas. Minėjime dalyvaus gubernatorius Volpe ir miesto meras Collins.

Per toli nueita ir nujota...

JUOZAS J. BACHUNAS,
Honolulu

Tėvynėje ar nostalgijos kankinami užsieniuose, turėtų būti vieningi, paklusnūs ir bendradarbiavimui ryžtingi su savo Bendruomenių demokratiniams rinkimais autoritetams.

Šis, sunkiai suregistas sakinyš, savo kalba ir man labai patinka, bet jo mintis aiški ir nedviprasmiška. O A. Mauragis, kuriam per kūną bėga šaltos kraujo srovės, normaliai turėtų sustingti, bet jis karščiuojasi ir jau ne tyliai kalba, o garsiai šaukia: "Jei prisiminsime, kad sovietai savo rinkimus vadina demokratiškiausiais pasaulyje, tai greitai pamatysime, kad šituo sakiniu raginama būti paklusnius ne tik Australijos lietuvių savo bendruo-

Lietuvis ir katalikas

Ir tai ne vienkartinis atvejis. Tas pats A. Mauragis, kuris pasirodo esąs kažkurių visuomenės ar politikos mokslų daktaras, Tėviškės Aidų 1961 m. gruodžio 12 d. išspausdina straipsnį, kurio nespaudė Mūsų Pastogė. Straipsnis kalba ne apie nuėjimą per toli, bet pavadintas mokslininkai: "Tolerancija, cenzurizmas ir nesuprastos pareigos". Čia jis toliau puola Australijos Liet. Bendruomenę, grasina, kad ji turės suskilti ir kad vieningas darbas tik tada atsirasis, kai bus įvykdyti kapelionų reikalavimai.

Dr. A. Mauragis ta proga išdėsto tam tikros filosofijos pagrindus. Jis kritikuoja mūsų Pastogės bendradarbio V. Jakučio straipsnį,

JAUNOS MERGAITĖS MALDA

A. BALASAITIENĖ

O Viešpatie, kurs man davei jaunystę su tūkstančiais siekimų ir vilčių, duok man sparnus, kad aš galėčiau skristi takais narsiausių sakalų.

Duok man drąsos, kad nebijočiau eiti erškėčiais klotu Lietuvos keliu; kad būčiau, kaip ragelis aš, kaip fleita gaudžių lietuviškų dainų.

O Viešpatie, duok meilės man, kad aš mylėčiau tą Lietuvą, kurios aš nemačiau, kad ateitim senos tautos tikėčiau ir būčiau džiaugsmas jai ir džiaugsmas Tau!

menės rinktiems autoritetams, bet ir okupuotos Lietuvos lietuvių savo kolūkių, artelių ir kitokių komūnų rinktiems autoritetams" (!).

Aš tokio raginimo taip greitai Mūsų Pastogės žodžiuose nepamačiau, nes čia jo nėra. Ir kad čia buvo ne apie kolūkių ir komūnų "demokratinis rinkimus". Bet kai žmogus nori pulti, palaikyti kapelionų ir Federacijos idėjas, tai jis, kaip matome, lazda vistik randa. Jis piktai, šurkščiai ir plikai, be jokių rimtesnių įrodymų, tik ką cituoto pavyzdžio demagogija, puola Bendruomenės laikraštį, kad šis "neberemia laisvės kovos", "suskaldė mūsų bendruomenę" ir pagaliau — "tapo siaubu partinių antireliginės ideologijos laikraščiu".

Man labai gaila nešvelniai išsireikšti, bet tai yra aiški nesamone ir melas.

J. D.,
Omaha

veji. Tokia lekšta pasaulėžiūra į šias vertybes negali būti pagrindu mūsų tautiniam, nei katalikiškam gyvenimui".

Argi tai toks prastas pagrindas mūsų tautiniam gyvenimui? Argi ne tik tuo pagrindu gali remtis sklandus įvairių pažiūrų ir tikėjimų lietuvių bendradarbiavimas? Katalikybė juk nėra jokia speciali lietuviškumo žymė. Katalikas gali būti lietuvis, ir lenkas, ir vokiečiai, ir amerikietis, ir kinietis, ir Kongo negras, ir persikrikščijęs žydai, bet kurios tautos narys. O lietuvių yra katalikų, liuteronų, reformatų, Jehovos liudininkų, šiaudinių katalikų, laisvamanių, agnostikų, visiškų bedievių. Būtų nepapraktiška, neįmanoma, neteisinga ir tautos labai žalinga, taip lietuvių suplakti su religija, kad tuo pagrindu vienus jungus, kitus ekskomunikavus ar remtis vien dauguma. Nežinau, kas šiandien būtų iš Amerikos, jei ji Dr. Mauragio "pagrinda" būtų padėjusi savo tautiniam ir religiniam gyvenimui.

Kapelionai su neeiliniu reikalu

Nors, mano nuomone, pateikdamas klaidingus ir nepagrįstus nurodymus, A. Mauragis teisingai išryškina Australijos lietuvių visuomenėje dirbtinai sudarytą skaudulį, kada str. paibaigoje jis rašo: "Australijos liet. katalikų kapelionų pareiškimas nėra eilinis reikalas mūsų bendruomenėje. Jis yra gyvenimo faktų iššauktas skaudus reiškinys, reikalaujantis skubaus ir protingo sprendimo, jei norime turėti vieningą ir darbščią bendruomenę".

Taigi, čia ir atsirado bėda, tik ją sukėlė ne bendruomenė, o kapelionai savo išdidžiu, šukštoku, nediplomatišku ir labai jau stipriai vadovauti pasišovusiu pareiškimu, kam jie Australijoje dar nėra sukūrę realaus ir gilesnio pagrindo. Jie ten, tarp kitko, pasiskė, kad penki pasirašę kapelionai "nėra lietuvių bendruomenės padalinių kapelionai", kad jie "nė kuriuo atžvilgiu nepriklauso lietuvių bendruomenės vadovybei", kad jie tokiais būti yra paskirti Vatikano ir Australijos vyskupų ir kad jiems priklauso rūpintis lietuvių religiniais reikalais, kad juos kritikuoti — reiškia kritikuoti pačią Bažnyčią.

Bet kada tik penki kapelionai, savo autoritetu nepaliečiami, nepakeičiami ir ne lietuvių rinkti, o kitų paskirti būti mūsų bendruomenės dvasiniais konsulais, tuo pat metu nori dalyvauti visuomeniniame lietuvių veikime, liepia skaityti tik vieną jų laikraštį, o kitą smerkia, kritikuoja Bendruomenę, jos rinktą vadovybę, perša laikraštį, kuris tą Bendruomenę puola ir visokiais prasimanymais įžeidinėja, tai čia ir atsiranda tas "neeilinis reikalas". Neeilinis reikalais sutragiškėja, kai kapelionas ima remti politikatalikais ir toliau gilina Bendruomenės skaldymą, norėdami iš jos atmušti tuos 80 procentų katalikų, kurie ją sudaro.

Šiandien sunku pranašauti, kiek iš to laimės penki kapelionai. Bet kad dėl to gali daug nukentėti penki tūkstančiai Australijos lietuvių bendruomenės vaisingas ir tautiškai svarbus gyvenimas, tai nėra jokios abejonės.

GERIAUSIA DOVANA
YRA. R. SPALIO --
"ALMA MATER"

Filisteris dr. Jonas Pavilionis su puikiaja dovana - korporacijos herbo replika korporantų tarpe. Iš kairės korp. vyriausios valdybos sekretorius Stasys Virpša, pirmininkas Vaclovas Mažeika, Aldona Pavilionienė, filisteris dr. Jonas Pavilionis, filija Ada Neverauskienė-Pavilionytė, Chicagos skyriaus pirmininkas Rimas Staniūnas, ir vyr. korp. valdybos išdininkas Mečys Šimkus.

V. Račkausko nuotrauka

IŠKILMINGA KORP! NEO LITHUANIA SUEIGA CHICAGOJE VASARIO 16 PROGA

Vasario 11 d. Balio Pakšto švėtinėje Korp! Neo-Lithuania nariai susirinko Vasario 16-sios paminėti. Minėjimą atidarė d a m a s Chicagos skyriaus pirmininkas Rimas Staniūnas pasibėrė, kad jie, jaunieji, pačioje vaikystėje turėjo palikti brangiosios tėvynės žemę ir nepriklausomąjį mūsų tautos gyvenimą tepažįsta iš raštų ir tėvų bei vyresniųjų pasakojimų. Iš tų šaltinių jie žino ir reikšmę Vasario 16-sios. Ir jiems ta diena brangi, kaip ir tiems, kurie tą dieną patys pergyveno.

Filisteris Karolis Drunga savo vaizdoje paskaitoje papasakojo apie rezistencijos vaidmenį korporacijos gyvenime. Jis pabrėžė

Korp. Neo Lithuania vyriausios Valdybos pirmininkas Vaclovas Mažeika uždeda korporacijos spalvas dr. Jonui Pavilioniui, Kiek toliau Jonas Jurkūnas ir Vyr. Valdybos vicepirmininkas Stasys Švedas.

V. Račkausko nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

didžią rezistentų auką tėvynės laisvės kovoje, kuri anksčiau ar vėliau turės būti apvinkuota Nepriklausomybe.

Korporacijos Neo Lithuania vyriausios valdybos pirmininkas inž. Vaclovas Mažeika priminė, kad Vasario 16-ji yra taip pat ir korp. garbės nario didžiojo lietuvių dr. Jono Basanavičiaus mirties diena. Jis pabrėžė "Aušros" laikraščio reikšmę lietuvių tautos atbudimui. Trumpą kalbą V. Mažeika baigė dr. Jono Basanavičiaus žodžiais: "Kaip Aušrai auštant dingsta nakties tamsybė, o kad taip prašvystų ir Lietuvos dangus".

Vytautas Abraitis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, sveiki-

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

LIETUVIŲ LITERATŪRA, PREMIJOS IR LITUANISTINĖS MOKYKLOS...

EMILIJĄ ČEKIENĖ

Tie, kurie sielojamės lietuviškos kultūros išlaikymu išsivijoje, džiaugiamės kiekvienu mūsų kultūrinio laimėjimu, kiekviena naujai pasirodžiusia knyga, su didžia pagarba sutinkam kiekvieną bet kurios premijos mecenatą, kurių dėka turime jau visą eilę premijuotų literatūrinių kūrinių.

Neseniai romano konkursą dar pirmą kartą paskelbė ir DIRVA, kuriai tūkstantinę skyrė J. Čėsna.

Žinia apie šį įvykį nuskambėjo džiaugsmingai, kad atsirado dar vienas žmogus, suteikiantis galimybę dar vieno kūrėjo rankaščiui išvysti dienos šviesą ir tuo praturtinti lietuviškąją išsivijos kultūrinę lobyną.

Tačiau, Aidai š. m. 1-me numery jau priekaištuoja šiam gražiam užsimojimui:

"Čia reikėtų pastebėti, kad atsirado savotiška premijų diskriminacija: paskelbtos dar kitos premijos už romaną, "Dirvos" ir

"Giedros". Tokis romano kėlimas neša skriaudą kitiems žanrams... O praktika parodė, kad romanas vis dar nėra stiprioji lietuvių literatūros šaka. Todėl išeina taip, kad geresni apysakų, novelių, poezijos ar dramos veikalai pasilieka be nieko, kai tuo tarpu laurų vainikas dedamas kartais ir ant gana menko romano galvos..."

Čia pravartu priminti, kad galbūt, dėl to ir atsirado kitos romano premijos, kad tas laurų vainikas nebūtų dedamas ant "menko romano galvos", bet ant vertingo, išskirtino turinio, o ne visą laiką daugumo ant to paties bėgimo iš Lietuvos, kurio siužetas kiekvieno skaitytojo yra praktiškai su mažais skirtumais išgyventas.

Didžios pagarbos verti mūsų kūrėjai ir lietuviškos kūrybos vertėjai į svetimas kalbas reprezentuojant lietuvių kultūrinę vertybę svetimųjų tautų tarpe. Tokias paskirymų kultūrininkų pastangas turime teigiamai vertinti ir remti. Jei inž. A. Nasvyčio B. Armonienės pasakojimų knygos leidykla išplatins nustatytą egz. skaičių, ji išleis antrą laidą tikrai pigia kaina, kas padarys ją prieinamą plačiosioms amerikiečių masėms. Be abejo, mūsų visų pareiga prisidėti prie šios pirmosios laidos išplatinto tu suteikiant galimybių lietuvių kūrybai ir ateity prasižvelgti į platių pasaulį.

Be to, kai lietuvis nuolat gauna kvietimą iš anksto užsiprenumeruoti į anglų kalbą išverstą, gerai jam žinomą, lietuvių kalboje daug kartų skaitytą vienokio ar kitokio žanro knygą, tai jis yra tikras, kad ji siūloma ne jam ir ne kaip dovana amerikiečiams draugams, kurie yra tik fabriko darbininkai ir ne draugai, o bendradarbiai. Atseit, ši anglų kalboje knyga siūloma jo vaikams.

--Kur logika? -- klausia kartą užsivertęs trijų vaikų tėvas. Aš perku vaikams lietuviškas knygas, per jėgą verčiu skaityti gimtąją kalbą, o čia mūsų garbingieji kultūrininkai per tokią pat jėgą, patriotizmo priedangę bruka mūsų vaikams anglų kalba lietuvių rašytojų kūrybą, tuo prisidėdami prie jų nutautėjimo.

Vyt. A. Račkauskas

Korporacijos Neo Lithuania iškilmingos sueigos prezidiumas, Tribunoje kalba filisteris Karolis Drunga.

V. Račkausko nuotrauka

Bendras sueigos vaizdas. Iš kairės: Kazys Virpša, Ada Neverauskienė, Aldona Pavilionienė, dr. Jonas Pavilionis, kiek toliau Jonas Našlūnas, Juozas Žemaitis, Vytautas Abraitis.

V. Račkausko nuotrauka

Gal jūs apkaltinsit mane stoka patriotizmo ar šykštumu, tačiau, man vistiek neaišku, koks tikslas, jei mes savo kūrybą į svetimas kalbas versim, patys išpirksim ir į lietuviškas lentynas krausim nebent savo anūkams krauti. Kokia ir kam iš to nauda? -- kalbėjo taurus lietuvis tėvas.

Klausimas jautrus ir įdomus. Būtų įdomu išgirsti ir daugiau nuomonių.

Verta paminėti neseniai DIRVOJ iškeltą Vilties Draugijos pirmininko dr. V. Ramanausko pasiūlymą lituanistinėse mokyklose pradėti pratinti vaikus skaityti lietuviškus laikraščius, kur jis tarp kitko sako:

"Visi lietuviški laikraščiai geri, išskyrus komunistiškus. Mokytojai galėtų paprašyti vaikų surasti namuose ką nors įdomaus lietuviškame laikraštyje ir paskaityti mokykloje. Čia būtų mokytojo paaikškinimai, patarimai, pataisymai ir vaikuose sukeltas įdomumas" (Dirva, 1962 m. 10 nr.).

Šios dr. V. Ramanausko mintys daugelyje tėvų jau rado teigiamą atgarsį ir jie susidomėję laukia iniciatyvos iš lituanistinių mokyklų mokytojų, kurių rankose didžiaja dalimi yra lietuviškos tęstinumo išlaikymas išsivijoje.

Jei mokytojai iš vaikų reikalauja, o tėvai jiems į talką ateis, būkime tikri, mūsų vaikai gimtąjį spausdintą žodį pamils ir lietuviški laikraščiai kartu su mumis nemirs, neteks, kaip anais priešpados laikais mūsų išmokslintą jaunimą kreiptis: skaityk, palaikyk lietuvišką knygą, laikraštį, žurnalą, rašyk, aukok ir aukokis. O tai daugiausia priklausoma motinoms, kurios, deja, šiandien dar nesistengia to suprasti, nes pasitaiko, kad vyras, siųsdamas lietuviškiems reikalingas aukas, pridėda pažįstamam kolegai prierašą: pakvitavimo pašto nesiusk, ko gero žmona paims, prie progos įteiksi man asmeniškai.

Jei motinos mokytojams dėl vaikų pratinimo laikraščius skaityti nuoširdžiai talkininkaus, tai nereikės vėliau dėl spaudos aimanuoti, kaip dr. J. Šliūpas anais laikais dejavo:

"Taigi, jei nepasikalbėję su inteligentais tūli mylėtojai Lietuvos AUŠRĄ įsteigė, tai inteligentams kritiškose valandose jos gyvenimo reikėjo pareiti į pagalbą ne tiek žodžiu, kiek skatiku ir darbu, o inteligentai tuomet šitą užduotį nelabai narsiai atliko, už taigi AUŠRĄ turėjo nusibadėti".

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

NEW YORK

PAGERBĖ LIETUVOS
OPEROS SOLISTĘ VINČĘ
JONUSKAITĘ-LESKAITIENĘ

Lietuvių Moterų Atstovybės klubas New Yorke, vasario 7 dieną, J. ir A. Sodaicių rezidencijoje, Woodhaven, N. Y., iškilmingai pagerbė savo ilgametę pirmininkę — buv. Lietuvos operos solistę Vinčę Jonuskaitę-Leskaitienę, jos 60 metų sukakties proga.

Dalyvavo apie 40 klubo narių ir viešnia Janina Simutienė, sveikinusi jubiliatę ir Generalinio konsulo žmonos R. Budrienės vardu.

Lietuvių Moterų Atstovybės New Yorko klubo valdyba, kurią sudaro be V. Jonuskaitės-Leskaitienės — pirm., G. Diržienė, J. Laucevičienė, Z. Jurienė ir O. Maksimavičienė, klubo vardu įteikė dovana P. Jurkaus meno kūrinių — paveikslų. Jubiliatę gavo daug gėlių ir ir sveikinimų ne vien iš šios iškilmingos šventės dalyvių, bet ir iš tolimų vietų.

Po oficialių sveikinimų buvo puikiai paruoštos lietuviškos vaišės.

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Laisvės kovų dainos jau atspausťos

lietuvių. Tai yra beveik vienintelės čia turimos skaudžiai tragiškųjų kovų relikvijos.

Kovojusiųjų dainos liudija, kad jie tikėjo, jog tautiečiai nepaniekins ir nepamirs jų tikslo ir jų aukų prasmės. Šiuo jų kovas lydėjusių dainų rinkinio nauju išleidimu siekiama įkurti jiems bent laikiną — kol Lietuvos laisvė dar neatgauta — paminklą: ne ant jų nežinomų kapų ir ne aikštėse, kur vyko daugelio jų tragedijos pasibaisėtinas paskutinis veiksmas, o mūsų mintyse, jausmuose ir mūsų Lietuvos laisvės tikėjime.

Esminės reikšmės įnašus tam tikslui paskyrė:

Jonas Aistis, šį rinkinį iš originaliojo leidinio ir papildomų rinkinių suredagavęs ir parengęs spausdinti;

Vytautas Raulinaitis, sukūręs, kiek galima perduodamas originaliojo leidinio piešinius, šio leidinio aplanką ir jo skyrių pradinius lapus;

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas — jo vadovybė ir visi jo rėmėjai — sutelkę lėšų šiam rinkimui išleisti.

Reikšmingai prisideda ir visi šį leidinį įsigyjantieji, nes tuo ne tik patvirtina laisvės kovotojų turėtą viltį, kad tautiečiai jų nepamirs, bet ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondan gražinamomis lėšomis stiprina tolesnes pastangas siekti Lietuvos laisvės, kurios vardan tiesioginiai kovotojai sudėjo pačias didžiausias aukas."

Laisvės kovų dainos vasario 10 d. Vilties spaustuvelyje, Clevelande, jau atspausťos ir atiduotos rišykłai. Reikia laukti, kad per 2-3 savaites jos pasirodys iš rišyklos ir pasieks skaitytojus.

Laisvės kovų dainų rinkinys sudaro 344 psl. Apie šį rinkinį Lietuvos Nepriklausomybės Talka, atspausťoje įžangoje sako:

"Žūbūtinių kovų atvangomis, kraupiuose mirties šešėliuose gimė šios nevil-

tingų Lietuvos laisvės kovų dainos. Gūdžioj prieblando, mirtinų pavojų grėsmėj jas kurė, rašė, perrašinėjo ir net spausdino kovūnai, kurių vardų jau niekas nebesužinos.

Pirmasis šių dainų rinkinys buvo išleistas kažkur Dzūkijos giriose, prieš penkiolika metų. Keletas metų truko, ligi tas leidinys ir žiupsnelis mažesnių rinkinių, perrašytų mašinėle ar ranka, pasiekė vieną kitą iš laisvėje gyvenančiųjų

LIETUVIŲ PARTIZANŲ DAINOS

JONAS AISTIS

Didžiausia nelaimė, kokia tik gali paliesti tautą, yra naminis karas, kai brolis žudo brolį.

Nors lietuvių partizanų tiesioginis priešas buvo okupantas, tačiau daug aukų buvo ne tik prieš okupantą kovojusių, o ir okupantui talkininkavusių lietuvių tarpe.

Kiekvienoje tautoje perėjimaisiais visuomenės persitvarkymo laikotarpiais viena visuomenės dalis sukykla prieš kitą, įieškodamos arba gindamos skirtingas visuomeninio gyvenimo formas. Bet itin skaudu matyti tautoje kovą tarp savųjų, svetiniams viešpataujant. O toks iš dalies yra buvęs lietuvių partizanų karas prieš okupantus.

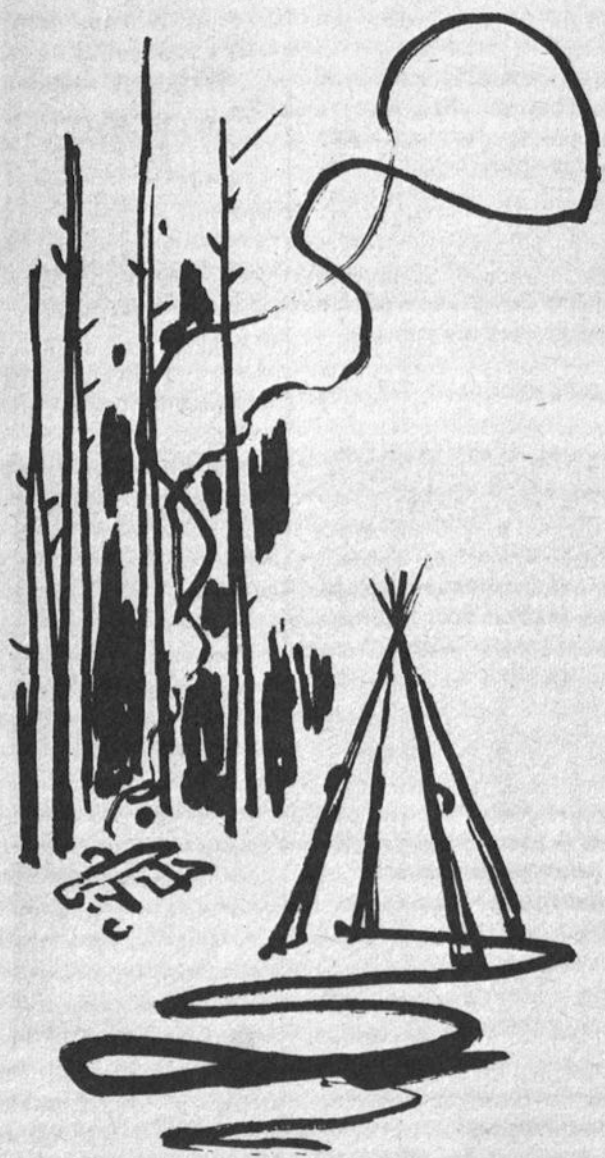
Čia nesirengiame pasakoti lietuvių partizaninio sąjūdžio istoriją. Tai iš dalies jau yra ir, be abejo, dar bus pasakota kituose raštuose, kaip J. Daumanto "Partizanai už geležinės uždangos" ir kt. Tik tegalima pridėti, kad daugelį mūsų svetur turimų žinių apie partizanų sąjūdį patvirtina ir jų priešai Lietuvoje okupantų leidžiamosiose spaudose. Toji spauda neslepia, kad kova su "buržuaziais nacionalistais" buvusi ypaťingai sunki ir kruvina, pareikalavusi daug aukų iš partijos ir komjaunimo eilių. Kad nepalyginti daugiau krito toj kovoj rusų, toji spauda nutyli.

Pirmas akstinas, pastūmėjęs partizanus girion, bus buvusi bendroji neapykanta rusams, kaip įsibrovėliams, ateinantiems įsakinėti, valdyti ir skriausti. Prisidėjo ir rusų klaida — užsimojimas mobilizuoti lietuvių ir siųsti į karo fron-

tą į kovą už rusų pergalę. Pagaliau, visuotinis lietuvių tikėjimas Rytų-Vakarų konflikto neišvengiamumu. Dėl to partizaninis sąjūdis prasidėjo Lietuvoje tuoju, rusams vėl užėmus Lietuvą, dar tebevykstant karo veiksmams vakaruose nuo Lietuvos. (Rašytojas A. Baltakis, minėdamas aleksotiškį komjaunuolį Vytautą Gečiauską jo žuvimo dešimtų-

jų metinių proga, 1956 m. kovo 10 d. "Lietuvos Pionieriuje" štai kaip liudija apie padėtį Lietuvoje 1944 metų rudenį: "Būti tais metais komjaunuoliu, reikė statyti savo gyvybę į pavojų. Tuo metu Lietuvoje pradėjo siausti buržuaziniai nacionalistai".

Komunistų spauda liudija ir tai, kad partizanų kovos židinių Lietuvoje dar tikrai buvo 1951 metais, kur nekūr net 1952-ais. Pa-

galiau, 1955 metais Valstybės Saugumo Komiteto (buv. NKVD) paskelbtoji amnestija "besislapstantiems asmenims" liečia negi ką kitą, o išlikusius ir dar nepasidavusius partizanus. Tos datos yra pagrindas spręsti, kiek maždaug laiko truko partizanų veiksmams Lietuvoje.

Partizanų dainų kūrimosi ir plitimo laikotarpis bu-

Naujos, originalios partizanų dainos ir eilė atsirado tada, kai jiems pradėjo nesisiekti. Tai yra autentiški laisvės kovotojų žodžiai. Kad tai yra tiesa, skaitytojas gali pats įsitikinti iš tų dainų tono. Jos visos yra nusiminimo ir nusivylimo dainos, skaudžios ir liūdnos. Iš jų aiškiai matyti, kad partizanai mato savo kovą pralaimėtą. Jie to vi-

eilėms deklamuoti. Dėl to galima tvirtinti, kad svetur laisvėje tos dainos bus įgijusios didesnio populiarumo ir gyvastingumo, negu pačioje tėvynėje.

Yra gandų, kad sukurta partizanų dainų falsifikatų. Tikime, kad jų į šią knygą nebus įsibrovusių. Bet tai, galop, didesnės svarbos neturi. Partizaninės dainos laisvuosiuose kraštuose turi savo atskirą gyvenimą. Išėivijoje jas pasigavo dainuoti kiekvienas ir kiekvieną proga, ypať jaunimas, — žinoma, tas, kurių melodijos yra atklydusios drauge su žodžiais, arba kurioms melodijos buvo sukurtos ar pritaikytos iš naujo, ne tos, kokios buvo dainuojamos originalinėje aplinkoje. Nesunku numatyti, kodėl taip yra. Kiekvienas nori dalyvauti tautos aukos misterijoje, o itin, kai jinai nėra pavojinga. To visai nesmerkiam, nes geriau tai, negu nieko.

Yra kitas, daug skaudesnis reiškinys. Tai tūlų dangstymasis partizanų garbe ir krauju.

Partizanų aukos didelės. Jų sąjūdį slopinusios represijos buvo žiaurios. Tauta patyrė gilią, sunkiai užgydomą žaizdą. Dėl to ilgas ir atkaklus partizaninis sąjūdis, ypať tose sąlygose ir aplinkybėse, vargu ar galima priskirti į aktyvą.

(Nukelta į 6 psl.)

PRAŽYDO PIRMOS

PRAŽYDO pirmos melsvos žibutės, Paukštelių dainos skrieja laukais, Tėvynės ginti išėjo broliai — Tylūs, bet narsūs kaip sakalai.

Vartuos rymojo sena močiutė Ir mergužėlė liko viena, Jinai žinojo, ko vėjai pūtė, Kad partizano sunki dalia.

Vėjas įsiutęs švilpė ir staugė, Draskė žibuoklių žiedus melsvus: Kvatojo ginklai, žiaurios granatos, Judėjo vėjas plačios laukuos.

Apgaubė kapą lieknas berželis, Žvaigždėm sužibus verkė naktis, Tarytum sakė — sudiev, mergaitė, Jau nebučiuosiu tavo akis...

Sudiev, tu mano brangi tėvyne, Sudiev, jūs broliai, narsūs kariai, Klajokit gojuos, miškuos, arimuos — Atminkit laisvę mūs Lietuvos.

Įsėkis tyliai tu, partizane, Šalis laisvoji tavęs liūdės — Pačioj jaunystėj padėjęs galvą, Lietuvą laisvą visad regėk!

vo žymiai trumpesnis. Dainų tekstų su pažymėta jų užrašymo (ar gal ir sukūrimo) data turime tik iš 1946 metų. Šaltiniai, iš kurių sudarytas ir šis rinkinys, yra daugiausia iš 1947 metų, o juose surašytos dainos irgi jau turėjo atsirasti kiek anksčiau. Bet ir ne daug anksčiau. Nes pradžioje partizanai dainavo bendrąsias lietuviškas dainas, kurių apstu šioje knygoje. Tik vėliau atsirado dainų ir eilių apie partizanų nuotakas, siekius ir buitį. Šių tarpe irgi pasitaiko anksčiau paskelbtų eilėraščių pamėgdžiojimų ar parafrazių.

sai neslepia, bet drauge parodo, kad patriotui kito kelio nėra, dėlto drąsina save, kad jų žygio ir aukos neužmirš mylimoji, sesuo, motina ir pati Tėvynė, kad Lietuva vėl bus laisva, o dėlto jų auka esanti didelė, neužmirštama, prasminga.

Visa tai rodo, kad partizanų dainų kilimo periodas buvo maždaug 1946-tieji, gal iš dalies 1947-tieji metai. Su partizanų kovų su-tėmų pradžia siaurėjo sąlygos beatsirasti didesniame kiekiui naujų tokių dainų, ir ypať siaurėjo sąlygos toms dainoms dainuoti ar

TREČIAS BŪDAS KOMUNIZMUI NUGALĖTI

Pagarsėjęs laikraštininkas Fr. Ginder šį kartą susiremia suse- nu spaudos vilku Walter Lipp- mannu. Ypač kalbėdamas apie to- kius karus, kurių W. Lippmann nemėgsta

Fr. Ginder rašo, jog jis, (kaip ir mes visi), jau esame skaitę tuzinus straipsnių ir tiek pat kalbų, tat apie atominį karą -- netektų nė kalbėti, nes tai yra reikalingas "out of question". Tai akcentuotai pabrėžęs ir Walter Lippmann. Todėl jis (Fr. Gin- der) ir ėmęs galvoti: ar iš tik- rųjų taip yra? Ir jei taip, tai kodėl taip?...

Jo galvojimo iždava -- vienas atsakymas, kad, vis dėlto, ne taip yra, kaip kiti rašo ir sa- ko, jų tarpe -- ir Walter Lipp- mann.

Ligšioliniai karai, esą, buvo kovojami vyrų uniformose ir kaip pridera, tik frontuose. O kariau- jama buvo dėl vitalinių žmonių ir kraštų teisių. O tie kovotojai -- kareiviai, esą, buvę paugterėje ir kai kurias mokyklas jau baigę jauni vyrai, dažniausia, žinoma, dar be jokių turtų ir šiaip be ypatingesnių privilegijų visuo- menė. Jie, girdi, apgailėtina būdave paaukojami aniams tiks- lams siekti -- "vitalinėms tei-

sėms ginti", o paaukotojai -- sa- valme aišku -- senesnieji, anks- tyvesnės generacijos žmonės: diplomatai, valstybių vyrai ir kt.

Jie, tie paaukotojai, išlydėda- vo tuos vyrus -- karius į frontus su plevesuojančiomis vėlia- vomis, orkestrais, na, ir su vi- siška galimybe, kad kiekvienas iš jų fronte galės būti sužeistas ar nukautas lygiai taip skaus- mingai, kaip kad galėtų ir nuo atominio karo nukentėti.

Ir, štai, ano karo atveju, dip- lomatai ir valstybių vyrai -- ga- lėjo sėdėti savo kabinetuose, to- li nuo frontų, ir atlikti patrioti- škus darbus: raginti visuomenę pirkti valdžios bonus, kad suor- ganizavus karui vesti pinigų, rašyti padrašinančius atsišauki- mus į frontuose kovojančius ir t.t.

Žinoma, jie turėdavo ir dau- giau pareigų: reikėdavo visuome- nę įtikinti, kad karo metu rei- kia apseiti su mažesniu kiekiu gazolino savoms mašinoms, rei- kia pastovėti eilėje norint nusi- pirkti "Scotch" bonką ir t.t. O kad karas yra pragaras -- jau kiekvienas ir pats žinodavo.

O dabar atominis karas taip pat turi beveik tuos pačius fak- torius -- amžinus savo teisių

gynimo principus (nežiūrint, ar tie principai labai teisingi, ar ne), bet jie turi būti apginti, nors mirties kaina. Tik šia- me atvejuje, esą, numatomas vienas skirtumas: karas turės ateiti prie kiekvieno namų, kitaip sakant, galės paliesti kiekvieno iš mūsų gražiai apstatytą sa- lioną. Todėl, girdi, ir Walter Lippmann, turėdamas galvoj ankstyvesnius kariavimo meto- dus, nors galvodamas apie ka- reivius -- kraujuojančius ir mirstančius frontuose, jis ga- lvoja, kad tai būdavo (dažniausia) toli nuo jo paties namų, nuo jo "fronto". Tačiau kada, gir- di, jis pagalvoja apie atominį karą, nenoromis daleidžia, kad atominė bomba galinti "lioter- ti" visiškai į jo kiemą. Taigi, čia ir esąs, "galimo" ir "nega- limo" karo skirtumas...

KAS GI YRA TOJI "TAIKA"?

Kaip daugelis kitų, taip ir Lipp- mann, esą, todėl ir galvoja apie taiką. Kodėl taip karštai galvo- jama apie taiką? Nagi, tai esan- ti vienintelė galimybė išvengti atominio karo. Nes, girdi, kitaip beveik nebegalima. Reikia pri- imti sovietų reikalavimus arba žūti nuo atominių bombų sprogi- mų.

Girdi, tie, kurie sako, kad jiems nusibodusius visokius derybos su raudonaisiais ir be- lieką tik mesti atominę bombą, nežina ką šneka. Jų galvosena priklausanči praecičiai. Tik mora- liniai idiotai, su savižudybės ma- nią, galėtų paspausti knopkę ato- miniam karui... -- yra Lippma- nno galvojimas.

--Betgi mano gyvenimo prak- tikoj, rašo Fr. Ginder, nors su- tinku daug antikomunistų, niekas kategoriškai nesilūpė taip beato- dairiškai švaistytis -- mesti ato- mines bombas. Todėl, girdi, ir būtų idomu, kad Walter Lippmann išvardintų nors tris ar keturis tokius "the poor dears", kurie siūlo tas bombas taip neapgalvo- tai mėtų.

Kiekvienas iš mūsų, pradant šventuoju Tėvu ir baigiant eili-

PARTIZANŲ DAINOS...

(Atkelta iš 5 psl.)

Partizanai visą viltį dėjo į Vakarus, iš kur jie tikėjo- si tiesos, teisybės ir laisvės, vadovaudamiesi blaiviu pro- tu, kuriuo, deja, nei karas, nei pokaris nepasizymėjo. Mūsų politiniai veiksniai, berods, permažai bus dėję pastangų tam kraujoaplū- džiu sustabdyti. Bandymas įspėti partizanus, kad jų į Vakarus dedamos viltys ne tokios jau tikros, tūlų buvo sutinkamas, kaip de- fetizmas, kaip partizanų idėjos išdavimas. Berods, dar yra tokių, kuriems ir šiandien partizaniniai veik- smai Lietuvoje būtų pras- mingi ir reikalingi... Tai ar ne pats liūdniausias ir tragiškiausias reiškinys.

Aišku, yra pagrindo ir reikia didžiulio, kad tauta atliko savo tikėjimo išpaži- nimo apeigą, kuri visais lai- kais bus didelė ir šventa. Na, ir nei vienas mūsų isto- rijos tarpas nebus palikęs tiek dainų, kaip partizanų sąjūdžio metas. Gražus įro- dymas ir ši knyga, kurion tik maža dalis tų dainų bus patekusi iš dūkų ir sūdu- vių krašto. Jos yra įvairios savo forma. Rašytinės ir liaudiškos. Kurtos sodžiaus ir miesto žmonių. Profesio- nalių kūrėjų ir laudes dai- nininkų. Tuo tenka itin džiaugtis, nes tai reiškia, kad visa tauta, visi jos vi- suomeniniai sluogsniai toje laisvės kovoje ir poezijoje dalyvavo.

Būtų gera, kad skaitan- čioji lietuvių visuomenė mielai ir šilta priimtų tuos garbingus netolimus praei- ties istorijos puslapius, iš- reikštus daina tų, kurie pa- čią istoriją kūrė ir krauju bei dainomis užrašė. (Rašiny pasimtas iš Lais- vės kovų dainų rinkinio).

BOSTON

PAGERBĖM MATJOŠKŲ ŠEIMĄ

Vasario 10 d. vakare į ALT S-gos Bostone sk. namus susi- rinko gausus būrys šio miesto lietuvių pagerbti veiklų ir pa- reigingą visuomenės veikėją Ant. Matjošką, minintį visuomeninės veiklos 25 m. sukaktį, o taip pat atžymėti Juzės ir Antano Mat- joškų 20 metų vedybinio gyve- nimo sukaktuves. Pagerbime da- lyvavo visa šeima: motina ir tė- vas, dukterė ir du sūnūs.

Malonu pastebėti, kad Matjoškų šventę dalyvavo visų srovių Bostono lietuviai. Maldos sukal- bėti atėjo pats mūsų garbin- gasis prelatas Pr. Virmauskis, greta jo matėsi žinomi liet. vei- kėjai adv. Z. Shallnienė, adv.

niu provincijos pasauliečių, nori- me taikos. Bet žodis "taika" -- ypač šiandien, turi daug reikš- mių. Kaip Dr. Stefan Possony nesenai nurodinėjo Senato su- komitetui, civilizuotam pasaulyje taika turėtų reikšti laisvę nuo visokio netikrumo, baimės, kon- fliktų apginti žmones nuo agre- sivių kitų kraštų intencijų, o norint tikros taikos, neturėtų būti tokių problemų, kurių nebūtų ga- lima sutvarkyti derybomis.

APIE ŠALTĄJĄ KARĄ

Tačiau Chruščiovas, girdi, į- mato taiką tik tokiame atvejuje, kai nekomunistinis pasaulis su- tiks visiškai nesipriešinti komu- nizmui, nežiūrint, kad šis nau- dos visokias taktikas, išskyrus karą. Taigi, po tokios "taikos" skraiste pasaulis turi būti suko- munistintas, o tada -- opozicio- nieriai jau bus pakarti, įkalinti arba sušaudyti...

Taigi, čia Fr. Ginder ir klaui- sia: "Idomu, kurią "taiką" Mr. Lippmann turi galvoje? "

Esą, tarp atominio karo ir taikos, yra dar trečias kelias, kurį, deja, Lippmann visuomet vengia paminėti. Tai esąs "šal- tasis karas", kuriuo taip beato- dairiškai Chruščiovas operuoja ir dėl kurio Indianos kongres- manas Donald C. Bruce, pra- ėjusią vasarą buvo prašęs pa- tvirtinti "Pergalės rezoliuciją" Pasiremdamas George Wash- ington žodžiais, tas kongresman- as teigė, jog: "Likimas milijonų negi dar negimusių, pagal Dievo valią, priklauso ir pri- klausys nuo šio Kongreso elge- nos ir jo ryžtingumo. Nes mū- sų žiaurusi priešas palieka mums tik vieną galimybę -- ryž- tingiausiai priešintis! Taigi, mes turime nugalėti ar mirti".

Minėtas kongresmanas, mal- dos tonu tiesiog prašęs savo ko- legas, kitus kongresmanus, tu- rėti kantrybės ir ryžtingumo, viešai paskelbti pergales sie- kimo intencijas, griežtai pasi- žadėti neiti į nuolaidų kompro- misus ir priimti tokias normas, kurios vėstų į laisvės pergalę ir pasaulinio komunizmo nuga- lėjimą.

Taigi, esą tokie griežti ir ryž- tingi žodžiai gal daug kam ir priminsią tarytum siūlymą "mesti atomines bombas". Bet iš antros pusės, žurnalistas klaui- sia, ar nepaskelbė Sovietų Sąjun- ga mums karo jau gana seniai? Ligi šiol raudonieji ir naudoja viską prieš mus, išskyrus dar atomines bombas numetimą.

KĄ MES TURIME DARYTI?

Reikia sovietų agresyvumą ap- stabdyti ir reikia ką nors daryti. Tad, Fr. Ginder ir siūlo:

Pirmiausia, esąs diplomatinio pripažinimo reikalus. Reikėtų nutraukti diplomatinis santykius su visais kraštais anoj pusėj ge- ležinės uždangos. Taip pat -- užbaigti apgaulingus visokiasius "kultūrinių vertybių mainus".

Visokia prekyba su priešu tu- rėtų būti galutinai sustabdyta. Taip visokia pagalba nutraukta. Paskelbti ir vykdyti visokiasios pagalbos ir paramos teikimą vi- siems prieš-komunistiniams ir pogrindiniams judėjimams, ne- žiūrint, kur jie rastųsi. Taipogi efektyviausiai remti tuos judėji- mus per laisvų kraštų radiją, spaudą ir kitokius kanalus.

Tuo pačiu -- neprisileisti jo- kių įtaigojimų iš šalies, kurie sako, kad "pasiduok komunizmui, arba žūk bombų ugnyje"...

P.A.

J. Grigalus, adv. Young-Jan- kauskas, naujas Amerikos Lie- tuvių Piliečių d-jos pirm. Edm. Ketvirtis, Keleivo red. J. Son- da, Dr. Vyt. Čepas ir p. L. Čepienė, p. Tumavičienė (Sanda- ros ir SLA veikėja), M. Venis, Liet. Bendruomenės Bostono apylinkės pirm. Pov. Žičkus, na, ir nemenkas būrys Ant. Matjoš- kos bendraminčių.

Vakaro vadovas Just. Vaiči- tis rūpestingai ir gražiai vado- vavo suaktuvių iškilimėms. Vil- nietis adv. Petras Viščinis buvo pagrindinis pagerbimo kalbė- tojas. Prigimties apdovanotas la- kia mintim ir gražbylystės ta- lentu, P. Viščinis gražiai ir vaiz- džiai apibūdino Ant. Matjošką kaip žmogų pareigingą visuome- nės veikėją ir raurų lietuvių pa- riotą.

Kalbėtojas pabrėžė, kad čia minima sukaktis yra tik tas lai- ko tarpas, kurį Ant. Matjoška skyrė Amerikos liet. visuome- ninei veiklai, o reikėtų tą vei- kimą sujungti su Vilniaus laiko- tarpiu kur suaktuviniškas, len- kų okupuotoj Lietuvos sostinė, taip pat nemaža laiko skyrė liet. visuomeninei ir kultūrinei veik- lai, ne kartą rizikuodamas patekti į okupanto pančius. P. Viščinis yra puikus kalbėtojas, todėl ir jo žodžių neprailgo klausyti.

Pagerbimo dalyviams pasiva- šinus suaktuvininkas sveikino dar visa eilė kalbėtojų. Pov. Žičkus Bostono liet. organiza- cijų vardu paskaitė ir įteikė Ant. Matjoškai dailiai apipavidalintą adresą. Prie adreso rengėjai pri- jungė dovaną -- modernų kavi- nuką su visais priedais.

Buvo privačių ir kt. organiza- cijų dovanų, pvz. Laisvės Varpo vardu P. Viščinis įteikė Montre- alio liet. dramos teatro įvaidintą B. Sruogos Milžino paunksmės plokštelę.

Stambų pluoštą sveikinimų raštu ir telegramomis paskaitė

Just. Vaičiatis. Kalbėtojai kėlė Ant. Matjoškos veiklumą, išmin- tingumą, pareigingumą ir to- lerantingumą. Beveik nei vienas nepamiršo ir p. J. Matjoškenės, kuri visa širdim talkina savo vyrui visuomeniniam darbe.

Baigdamas iškilmingą pa- gerbimo dalį, pats Ant. Mat- joška tarė, kad jis, kaip lietu- vis, jautė pareigą dirbti, girdėjo širdies šauksmą, visai nelaukda- mas, kad už tai jam būtų dėko- jama ar pagerbimas rengiamas. Štai ir dabar, prie to ištaigingo ir gausaus stalo, ne kiekvienas skanus kąsnis jam buvo lengva ryti, nes jis negalys pamiršti, kad tūkstančiai lietuvių Sibire ir pačioj Lietuvoj kenčia šaltį, al- kį ir kt. nedateklus, kurių mes čia neįaučiame. Neišgalėdamas daugiau, šia proga jis paaukojo BALFui 20 dolerių (nuo kiekvienų vedybinių metų po dolerį).

Tai buvo gaudinantis suaktu- vininko mostas, nesgi mes žinom, kad jis neturi susikrovęs turtų. Reikia pasakyti, ir labai sekti- nas pavyzdys. Jei visom tokiom pobūvių progom, kurių turim ma- rias, taip darytumėm, kaip pada- rė Ant. Matjoška, gal ir BALFo kišenė nebūtų nuolat tuščia... Pa- gerbimo dalyviai suaktuvininkus sveikino ilgais ir nuoširdžiais plojimais, o taip ir Ilgiausių metų pagledojo.

Matjoškų pagerbimą surengė Ant. Andriulionis, Pov. Žičkus ir T. Janukėnas. Taigi komitete buvo atstovaujamas BALFas, Liet. Bendruomenė ir ALT S- gos Bostono sk. Vaišės parengė būrys šaunių Bostono liet. mote- rų. Visi rengėjai nusipelnė Bos- tono lietuvių dėkingumo. Reikia manyti, pagerbimas duos jėgų Ant. Matjoškai ir visai jo šeimai dar uoliau dirbti lietuviybės ba- ruose.

K.L.

JUBILIEJINIS MĖNUO

JUBILIEJINIAI SIUNTINIAI

Lietuvių Prekybos Bendrovė švenčia 5-to meto PREKYBIAVIMO SUKAKTĮ -- siun- čianti paketus į Lietuvą lietuviams iš viso pa- saulio.

Per paskutinius metus mūsų svarbiausias nu- sistatymas buvo duoti Jums gerą vertę ir žemas kainas. Dėka Jūsų paramai, mes tai padarėme: ir mūsų kainos dar pažemėjo per paskutinius metus. Žiūrint, kad tai padaryta per Jūsų pagalbą, mes kviečiame Jus praleisti šį JUBILIEJĮ su mumis -- kuria proga L. P. B-vės Vadovybė išleidžia 1,000 JUBILIEJINIŲ SIUNTINIŲ pirkimo kai- na: -- dėl JUBILIEJINIO MĖNESIO, kuris pra- sidės 1962 m. vasario 17 d. iki kovo 17 d.

JUBILIEJINIS SIUNTINYS NR. 1. --

3 1/4 jardų vilnonės medžiagos kostiumui,
3 jardai vilnonės medžiagos paltui,
3 jardai poplino.

Normali kaina -- \$46.50.

Jubiliejinė/pirkimo kaina yra tikrai -- \$38.50.

Įskaitant visus mokesčius.

JUBILIEJINIS SIUNTINYS NR. 1 -- dvigubas:--

6 1/2 jardų vilnonės medžiagos kostiumui,
6 jardai vilnonės medžiagos paltui,
6 jardai poplino.

Normali šio siuntinio kaina: \$84.50.

Jubiliejinė pirkimo kaina yra tikrai -- \$65.00.

Įskaitant visus mokesčius.

JUBILIEJINIS SIUNTINYS NR. 2. --

3 1/4 jardų vilnonės medžiagos kostiumui,
3 jardai vilnonės medžiagos paltui,
4 jardai skalbiamo aksomo,
3 jardai poplino.

Normali kaina -- \$58.00.

Jubiliejinė pirkimo kaina yra tikrai -- \$48.00.

Įskaitant visus mokesčius.

Paprašius mes oro paštu nemokamai siųsime medžiagų pavyzdžius į bet kurį pasaulio kraštą.

5% NUOLAIDA PER JUBILIEJINĮ MĖNESĮ dėl visų KATALOGINIŲ prekių, STANDARTINIŲ siuntinių, t.t.

Rašykite, kad gautumėt katalogą ir pasinau- dotumėt JUBILIEJINIAIS siuntiniais JUBILIE- JINIOMIS kainomis.

JUBILIEJINIAI SIUNTINIAI bus siunčiami dėl Tamstos -- mūsų seno kliento ir, Tamstos -- mūsų naujo kliento: visi už pirkimo kainą ir visi su garantija.

DĖMESIO -- energingiem, į biznį linkusiems as- menim: --

Kadangi mūsų veikla kas metai ple- čiasi, tai mums reikalinga daugiau atstovų savo skyriams -- ir jei šis aprašymas tinka Tamstai -- prašo- me kuo greičiausia rašyti mums.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ,
341 Ladbroke Grove,
London, W. 10.
England.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gė- rimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

RŪTA MACKEVIČIUTĖ, baigianti mokslus Notre Dame Akademijoje, per visus 4 metus pasižymėjusi savo pirmavimu moksle, įgijo toje akademijoje aukščiausią pasižymėjimo moksle laipsnį, įjungiant ją į National Honor Society. Šiais metais tai vienintelė toje mokykloje lietuvaitė, pasiekusi tokio pagarbos verto atžymėjimo. Rūta Mackevičiūtė liuoslaikidu domisi dar ir baletu studijomis. Ji priklauso Neo Lithuania korporacijai Clevelande.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Lietuvių Demokratų Klubu** narių ir suinteresuotų asmenų susirinkimas šaukiamas sekmadienį, vasario 18 d., 12 val. Lietuvių salėje. Bus aptarti ateinančių rinkimų, ypač J. P. Mull - Muliolis kandidatavimas 23 rajone į JAV kongresą. Kviečiami atvykti to rajono lietuviai.

• **Monikos Blažytės ir Mykolo Slapšio** sutuoktuvės įvyks šį šeštadienį, vasario 17 d., 2 val. p. p. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Vestuvių puota ruošinama 6 val. vak. Čiurlionio ansamblio namuose. Jaunieji apsigyvens Washington, D. C., kur Mykolas Slapšys turi valstybinę tarnybą.

• **M. Peckuvienė**, po sunkios operacijos, sveikta Euclid - Glennville Hospital.

• **Kovo 3 d.** ruošiamas LB Clevelando I-os apyl. valdybos koncertas sujudins vi-

sus Clevelando lietuvius pamatyti ir išgirsti Dainavos ansamblį su plačia ir įdomia programa, dalyvaujant mūsų žinomiems solistams: M. Kripkauskenei, Alg. Braziui ir J. Vazneliui, okompanuojant prof. muz. Vl. Jakubėnui. Dirigentai — S. Sodeika ir Alg. Šimkus. Tautiniams šokiams vadovaus Faustas Strolia.

Plačioje programoje, kuri užsitęs apie 2:30 val. bus duodama ir ištraukos iš operų "Pagirėnai" (merginių ir senio scena) ir "Grażina" (vaidilos daina). Mišrus, vyrų ir moterų chorai su solistais. Koncertas vietomis jungiamas su tautiniais šokiais ir tautiniai šokiai atskirai.

Plačiau apie koncertą Dirvoje bus pasikalbėjimas su ansamblio dirigentu Steponu Sodeika.

Po koncerto vaišės ir šokiai grojant Neo Lithuania orkestrui.

Koncertas vyks Slovenian Auditorium — 6417 St. Clair Ave. Pradžia 7 val. vak. be vėlavimo. Kad išvengti susigrūdimo prieš koncerto pradžią (prie kass) — prašome kvietimus iš anksto įsigyti, kuriuos

jau galima gauti Lietuvių Prekybos Namuose — 6905 Superior Ave. Kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. ir sekmadieniais šv. Jurgio parapijos salėje po lietuviškų pamaldų. Telefonu UT 1-1921 kvietimus galima užsakyti nuo 7 iki 9 val. vak.

• **A. L. Tautinės Sąjungos** skyrius, drauge su neothuanais, minės Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį sekmadienį, vasario 18 d., Nasvyčių rezidencijoje — 10823 Magnolia Drive. Pradžia 4 val. po pietų. Kalbą tose iškilnėse pasakys Jonas Čiuberkis. Dainuos Nora Braziulienė. Jai akompanuos p. Karsokienė. Neo-Lithuanų jaunimas sudarys dar dalį savo programos.

• **Proga nuvykti Chicago!** Vasario 24-25 d. Chicagoje įvyksta Vidurvakarių Sporto Apygardos prieauglio klasių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

Clevelando sportininkai į šias varžybas vyksta specialiai nusamdytu autobusu.

Nuo sportininkų atlieka keleta vietų autobuse, todėl kas norėtų vykti į Chicago, gali labai prieinama kaina pasinaudoti. Autobusas yra labai modernus ir patogus.

Išvykstame, penktadienį, vasario 23 d., 5:30 val. vak.

Iš Chicago atgal išvažiuojame apie 2-3 val. po pietų, sekmadienį.

Suinteresuoti prašomi kreiptis telefonu į A. Bielskų 851-0669, ar E. Vodopalię LI 1-4623. Nevėliau, kaip iki pirmadienio vakaro.

DAVID GOLDMAN, buvęs kelius metus Bailey Co. viceprezidentas ir užpirkimų skyriaus vedėjas, perėjo dirbti į May Co. toms pačioms pareigoms. May Co. pastoviai skelbiai Dirvoje.

Cosmos Parcels Express Corp.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOLYTORG testuoti siuntinių siuntimą, ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.

Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t.t.) labai prienamomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

NEW YORK 2, N. Y., 39 — 2nd Avenue — Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y., 370 Union Ave., Tel. EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel. DI 5-8804
LAKEWOOD, N. J., 126 — 4th Street — Tel. FO 3-8569
PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel. MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel. LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson St. — Tel. HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury St. — Tel. SW 8-2866
HAMTRACKE, Mich., 11333 Jos. Campau, Tel. TO 7-1575

CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th St. — Tel. TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Ave. — Tel. BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted St. — Tel. WA 5-2737
LOS ANGELES 22, Cal., 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter St. — Tel. FI 6-1571
NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Ave. — Tel. BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa., 525 W. Girard Ave. Tel. WA 2-4035

WATERBURY, Conn., 6 John St. — Tel. PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St. N.W. Tel. GL 8-2256

PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel. GR 2-6287
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Ave. — Tel. VI 1-5355
ATHOL, Mass., 61 Mt Pleasant St. — Tel. CH 9-6245
VINELAND, N. J., West Landis Ave. Tel. LI 2-1767

Greek Orthodox Club Blvd.

Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

BOSTON 18, Mass., 271 Shawmut Ave Tel. LI 2-1767

• **Vokiečių laikraštis Clevelande** — Waechter und Anzeiger šį sekmadienį švenčia 110 metų sukaktį. Jis pradžioje buvo savaitraštis, po to 88 metus buvo dienraštis, o nuo 1954 metų vėl savaitraštis. Iškilnių banketas įvyksta Sachsenheimo salėje, esančioje East 55 Ststreet.

J. P. MULL - MULIOLIS

8 kamb. — \$9,600

Vienos šeimos, 4 mieg. graži virtuvė, kilimai, naujas garažas.

2 šeimų 7-5

Erdvus 7 kamb. butas, apačioj, 5 kamb. viršuj, gražus sklypas 40x175, geri garažai.

2 šeimų — \$13,500

Arti šv. Jurgio, po 5 kamb., gerai prižiūrėtas namas, radiatoriais šildomas.

2 šeimų — E. 45 St.

Po 5 kamb., moderni virtuvė ir nauja vonia apačioj, geras rūsys, 2 garažai, gerame stovyje, nebrangus.

4 mieg. — \$13,300

Didelis ir gerai prižiūrėtas namas, nauji kilimai, graži virtuvė, 2 nauji garažai.

2 šeimų — \$12,700

Po 5 kamb., moderni virtuvė apačioj, nėra garažo.

4 šeimų — \$22,900

6-6-4-4, pajamos \$263.00 per mėnesį.

4 šeimų mūrinis

6-6-6-6, individualus šildymas radiatoriais, 4 garažai, pajamos \$300.00 per mėnesį.

6 šeimų — \$29,300

Mūrinis, pajamos \$435.00 per mėnesį.

3 šeimų + krautuvė

3 butai 5-5-4, erdvi mais-to parduotuvė ir 4 garažai, leidimas parduoti vyną ir alų, visi įrengimai. Viskas už \$16,500.

Mėsos krautuvė

Gera klientūra, bendros pajamos virš \$1,600 per savaitę, visi įrengimai, įrankiai ir rūkykla.

Visi pirkėjai ir pardavėjai skambinkite

UL 1-6666

A. Dailidė

Lietuvis bendradarbis ir E. Clevelando skyriaus vedėjas.

TINKLININKĖS KETVIRTUS METUS PIRMAUJA CLEVELANDE

Clevelando LSK Žaibo tinklinio sekcijos veikla staiga pagyvėjo prasidėjus Cleveland Board of Education turnyrams.

Moterų grupėje Žaibas yra rimtas kandidatas laimėti šį turnyrą ketvirtus metus iš eilės. Pirmą ratą užbaigė be pralaimėjimo, laimėdamos šešias rungtynes iš eilės, -- prieš Navy Park Recreation Center 2:0 (15:3, 15:4), prieš American Turners (S. T. V.) 2:0 (15:5, 15:6), prieš Cleveland East Side Turners (C. E. S. T.) 2:1 (15:2, 10:15, 15:4), prieš Ukranian Sport Club 2:0 (15:10, 15:0), prieš Latvian Athletic Club 2:1 (13:15, 15:8, 15:6) ir prieš Woodland Recreation Center 2:0 (15:0, 15:1).

Lygos turnyre dalyvauja septynios moterų komandos. Žaidimo sistema -- trys ratai kiekvienas su kiekvienu. Rungtynės vyksta kiekvieną antradienio vakarą 7:30, Thomas Jefferson Junior High School, 3145 W. 46th St. Žaibo komandoje žaidžia: A. Barzdukaitė, I. Besperaitytė, R. Besperaitytė, N. Gelažytė, V. Karosaitė, J. Koklienė, A. Liutkutė, R. Staniškytė ir E. Vodopalienė.

Kai Žaibo moterų komanda, per vasarą ruošusi šiam sezonui, jau pirmosiose savaitėse pasirodė, kaip darnus ir pajėgus tinklinio vienetas.

Žaibo vyrai, surūdiję lietingos vasaros atostogų metu, pradėjo sezoną rugščią gaida. Ir pernai antrą vietą laimėjusi latvių komanda, pernai metų čempioną Žaibą nugalėjo 3:0 (15:4, 15:7, 15:11). Sekantys keli susitikimai buvo sėkmingesni ir Žaibas nugalėjo American Turners 3:0 (15:11, 15:10, 15:9), Slovenian Americans 3:0 (15:10, 15:5, 15:9), Cleveland East Side Turners 2:1 (13:15, 15:5, 15:13) ir Hillcrest YMCA 3:0 (18:16, 15:5, 15:12).

Vyrų lygos turnyre yra registruota dešimt komandų. Turnyro sistema -- du ratai kiekvienas su kiekvienu. Žaidimas susideda iš trijų setų, kiekvienas setas skaitosi kaip atskiros rungtynės. Žaidimas vyksta pirmadienio vakarais. Vieną pirmadienį -- Thomas Jefferson

Junior High School, 3145 W. 46th Street, kitą pirmadienį -- Audubon Junior High School, 3055 East Blvd.

Į visas moterų ir vyrų lygos rungtynes įėjimas nemokamas ir visi mielai kviečiami atsilankyti.

Šiais metais moterų lyga pasiliko tokio pat dydžio ir stiprumo, kaip ir pernai. Vienintelė komanda, pajėgi Žaibui rimtai pasipriešinti, yra Latvian Athletic Club, ypač kai pradės žaisti iš Saginaw atsikėlusį žymi latvių žaidėjas Guntar Rolle.

Vyrų lyga padidėjo dviem komandom ir tapo labiau balansuota. Prasidedant sezonui, bent septynios komandos yra panašaus pajėgumo ir tik pažanga sezonui bėgant, įgalios kurią nors iš jų paimti viršų. Kad Žaibas ne liktų apačioje, vyrų treniruotės vyksta antradieniais Woodland Recreation Center salėje nuo 7 iki 9 v.v. Norintieji įstoti į Žaibo vyrų tinklinio komandą prašomi skambinti komandos vadovui A. Penkauskui, SW 5 - 7079.

• **Jonas Kazlauskas** pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

Kas Dirvos neskaityto - daug nustoja!

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People
On Your National Holiday

MURRELL M.
CAPERS

CANDIDATE FOR

JUDGE
JUVENILE COURT

GREETINGS and BEST WISHES
To All Lithuanian People
On Your National Holiday

COUNCILMAN
NORBERT G. DENNERLL Jr.

CANDIDATE FOR

OHIO CONGRESSMAN
AT LARGE

Democratic Primary May 8, 1962

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

UTILITY BILL PAYMENTS
MONEY ORDER CHECKS,
TRAVELERS CHEQUES

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

**JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES**

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• **Generalinis Konsulas Jonas Budrys**, mielai sutiko dalyvauti ALT S-gos Elizabetho skyriaus ruošiamame dešimtmečio minėjime - po-būvyje, Elizabeth, kuris įvyksta kovo 3 dieną Lietuvių Laisvės salėje. Be jo, jau yra pasižadėjęs ir daug kitų brangių svečių dalyvauti.

• **Dirvos bendradarbių susirinkimas** Chicagoje įvyks vasario 25 d. (sekmadienį), 3 val. po pietų, Dubysos svetainėje — 2548 West 69 Street.

• **Lietuvos genocido parodcs komitetas** praneša, kad parodą gali užsikviesti visos organizacijos, klubai arba pavieniai asmenys. Paroda nieko nekainuoja. Rašyti: Aldona Paukštelis — 4122 Drumond St., East Chicago, Ind.

• **Lietuvių Fondui Dr. Gediminas Balukas** ir **ponia paskyrė tūkstantį dol. įmo-**

kėdami dabar 200 dol., o likutį išmokės dalimis. Jie gyvena Chicagoje ir augina tris vaikus — Andrių 11 m., Laimą 9 m. (jiedu priklauso Marquette Parko liet. tautinių šokių grupei) ir Danutę 3 m. Ponia Vanda Baliukienė yra viena iš jaunosniųjų menininkių, turėjusi savo meno parodą Čiurlionio meno galerijoje 1961 m. gruodžia mėn. Ji baigusi Freiburgo Meno Mokyklą. Dr. Baliukas, kuris dabar specializuojasi ir dirba moterų ir akušerijos specialybėje, turi savo kabinetą — 6132 So. Kedze, Chicagoje. Medicinos mokslus baigė Innsbruck universitete, Austrijoje. Čia Amerikoje baigė moterų ir akušeriją specialybę ir dabar yra toje srityje klinikos instruktorius Loyla'os universitete. Yra aktyvus visuomenininkas gydytojas, Jūrų Skautų Tėvų Komiteto pirmininkas, buvęs Illinois Liet. Gyd. Draugijos pirmininkas.

LIETUVIŲ FONDO VALDYBOS PIRMININKAS

CHICAGO

Nauja Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba

Visuotiname ir gausiame skyriaus susirinkime, įvykusiam sausio 28 d., Dubysos svetainėje, išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis:

Jonas Andrašiūnas — pirm., Dr. Juozas Dauparas — vicepirm., Stasys Šiaučius — sekret., Elzbieta Stankuvienė — izd., Eglė Vilutienė — org. ir pareng. vadovė, Stasys Vidmantas — jaunimo reik. vadovas, Gvidas Valantinas — spaudos ir inform. reikalams.

Visų dalyvių vardu buvo nuosirdžiai padėkota senos valdybos nariams už atliktus darbus, o ypač buvusiam pirm. A. Janukaičiui, kuris ypatingai parodė daug širdies ir pasišventimo veikloje.

Naujoji valdyba ryžtingam pirmininkui vadovaujant, jau ėmėsi darbo ir planų sudarymo patikėtose srityse.

Pirmininko adresas: Jonas Andrašiūnas, 3200 Grant Street, Evanston, Ill. Gv. V.

Mieliems mūsų kolegoms Dr. VYTAUTUI-KOSTUI ir LYDIJAI ČEPAMS bei jų vaikams reiškiamo širdingą užuojautą jų tėvui, uošviui ir dėdinukui,

A. A. MOTIEJUI ČEPUI

Lietuvoje mirus

**Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjunga New Yorke**

DR. VYTAUTĄ ČEPĄ,

jo tėveliui, Vyr. Tribunolo Teisėjui MOTIEJUI ČEPUI Lietuvoje mirus, giliai užjaučiam

Br. Makaitis ir šeima

Grupė dalyvių Lietuvos Nepriklausomybės Talkos suruoštame Vasario 16 dienos minėjime: iš kairės: Neo Lithuania korp. Vyriausios Valdybos sekretorius inž. Stasys Virpša, ALTS pirmininkas Vytautas Abraitis, inž. Eugenijus Bartkus, LNT Chicago komiteto pirmininkas Kazys Kasakaitis, Birutė Drungienė-Sirutytė, Neo Lithuania korp. filisteris Juozas Žemaitis ir korp. Neo Lithuania Vyriausios Valdybos pirmininkas Vaclovas Mažeika.

Lietuvos Nepriklausomybės šventė Chicagoje

Chicago lietuviai šiais metais mini Lietuvos Nepriklausomybės dieną aktyviau, negu kada nors praeityje. Visa savaitė praeina Vasario 16-tos ženkle. Chicago burmistras Richard J. Daley, skelbia vasario 16 dieną Lietuvos Respublikos diena Chicagoje ir skatina visus piliečius atkreipti dėmesį į tas 44-tas metines nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo.

Atkutę nuo kelis metus užsitęsusio apstulbimo, Chicago lietuviai gyviau jun-

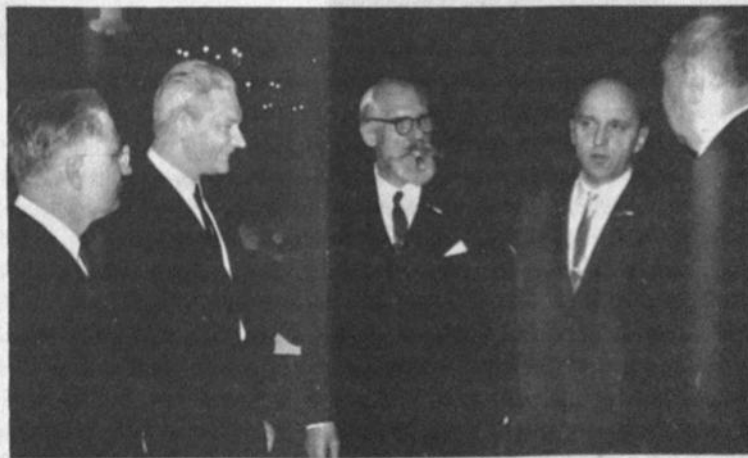
giasi į kovą už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Gausesnės aukos plaukia į Nepriklausomybės atstatymo fondus. Tėvai siunčia ir patys jaunuoliai noriau stonja į patriotines organizacijas. Aktyvėja lituanistinis mokymas. Salės nepajėgia sutalpinti norinčių pamatyti lietuviškus vaidinimus.

Spauda skelbia kovingesnius ir viltingesnius straipsnius.

Pavergtoje tėvynėje raudonasis slibinas nepajėgė užgniaušti tautinės samonės. Lyg krikščionys katakombose, ten lietuviai pradeda atsigausti nuo skaudžių pavergėjo smūgių ir kreipia daugiau dėmesio

jau davė ir pradeda eiti pareigas, pirmuoju rūpesčiu turėdamas prieš akis likusią valdybos dalį — 3 narius pakviesti. Tą uždavinį jis vykdo drauge su LF Tarybos prezidentu.

Dabartinę LF Tarybos ir Valdybos uždaviniai yra nusakyti LF statute, bet josios drauge yra dar ir LF organizacinės institucijos, todėl joms tenka atlikti Lietuvių Fondo inkorporavimą, o taip pat ir tolesnis LF kapitalo telkimas. Ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo LF inkorporavimo dienos dabartinė taryba turės sušaukti pirmą LF narių susirinkimą.

LNT minėjimo dalyvių grupė šnekučiuojasi (iš kairės): Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas, inž. Jonas Jurkūnas, gen. Povilas Plechavičius, inž. Karolis Drunga - Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos pirmininkas, ir dr. Juozas Bartkus.

LNT minėjime Birutė Stanaitienė, Jonas Andrašiūnas, Antanas ir Ona Nakai.

jaunimo išsaugojimui būsimam nepriklausomam tėvynės gyvenimui.

Be to ir pats bolševizmas pradeda išsikvėpti. Nesutarimo ir skaldymosi žymės darosi vis ryškesnės. Išsigimimo procesas jau įpusėjo jo kamiene. Reikia tik ištverti ir būti pasiruošusiems.

Chicagoje, pirmieji minėti Nepriklausomybės šventės, Balio Pakšto salėje, vasario 10 dienos vakarą, susirinko Lietuvos Nepriklausomybės Talkos nariai ir svečiai. Chicago komiteto energingasis pirmininkas Kazys Kasakaitis pakvietė ALTS pirmininką Vytautą Abraitį į kalbėtojų tribūną. (V. Abraičio kalbą jau esame paskelbę. Red.).

Po Abraičio dar kalbėjo naujasis Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos pirmininkas Karolis Drunga.

Eglė Vilutienė ir Jonas Kelečius atliko meninę programą, kuri labai sužavėjo susirinkusius.

Po oficialiosios dalies sekė šokiai, Balio Pakšto orkestrui grojant.

Pirmininko Kazio Kasakaitio pravestas aukų vajas davė \$440 Nepriklausomybės fondui. Atsimerant apie 120 dalyvavusių, yra tikrai pasigerėtinai rezultatai.

Prie minėjimo pasisiekimo didele dalimi prisidėjo ir užkandžius paruošusios ponios, Bronėi Paplėnienėi vadovaujant.

V. A. Račkauskas

Bronės Paplėnienės vadovaujamos talkininkės paruošusios LNT minėjimo dalyviams puikius užkandžius. Iš kairės: Blinstrubienė, Jurkūnienė, Drungienė, Jokubauskienė, Budrikienė, Paplėnienė ir Stankevičienė.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS RICHMOND HILL SKYRIAUS NARĖS MALONIAI KVIEČIA ATŠILANKYTI Į UŽGAVĖNIŲ VAKARĄ,

kuris įvyks

FESTIVAL RESTORANE ir BARE --

40 East 26th Street, New Yorke, 1962 METŲ VASARIO 24 DIENĄ, 7 val. vakaro.

Lietuviškos vaišės, šokiai ir kitos staigmenos, grojant RUTENIO orkestrui.

Įėjimas \$5.00; studentams \$2.50.

Skyriaus Valdyba

"RANKSLUOSTIN IAUSIU".

"Tu Tėvyne mano..." Pasiklausyk, kaip skamba lietuviškos plokštelės grojamos geru vokišku aparatu. Gradinskas, 2512 W. 47th Str., Chicago, Ill.; FR 6-1998.